Należność pocztowa opłacona ryczałtem

Rok X. Warszawa, 15 września 1929 r. Nr. 18 (152).

MASZYNISTA

ORGAN ZAWODOWEGO ZWIĄZKU MASZYNISTÓW KOLEJOWYCH

PISMO ZAWODOWE POŚWIĘCONE SPRAWOM MASZYNISTÓW I KOLEJNICTWU

Wychodzi 1 i 15 każdego miesiąca

Cena N-ru 25 gr. Członkowie związku otrzymują pismo bezpłatnie.

Rękopisów redakcja nie zwraca

Anonimów nie uwzględnia się

Ceny ogłoszeń wedle umowy

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:

Warszawa, ul. Chmielna 9, m. 9.

Telefon Nr. 195-28 i 539-00

Konto czekowe P. K. O. Nr. 3585.

Własne sprawy we własne bierzmy ręce!

TREŚĆ NUMERU: **Posiedzenie Zarządu Głównego, Rezolucja Z. Gł. w sprawie pragmatyki i przepisów emerytalnych, Wobec nowych przepisów, Sprawy służbowe**: Przepisy o badaniu lekarskiem prac. kol. (dokończenie). O informacje w sprawie niedomagań sygnalizacji.—P. Borkowski. **Życie związkowe. Rozporządzenie Rady Ministrów o prawach i obowiązkach prac. kol. (Pragmatyka służbowa).**

POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO Z.Z.M.

W DNIACH 26 I 27 SIERPNIA 1929 R.

Dnia 26-7.VIII b. r. odbyło się plenarne posiedzenie Zarządu Głównego w lokalu Związku przy ul. Chmielnej Nr. 9.

W posiedzeniu wzięli udział z ramienia Prezydjum — Prezes **Borkowski** Piotr, Vice-prezesi: **Komorowski** Jan i **Spyt** Stanisław, Sekretarz Związku — **Siadak** Wacław i Skarbnik Związku — **Sommerfeldt** Henryk, Członkowie Zarządu Głównego: **Lisiewicz Józef** — Warszawa, **Glejzer** Józef — Skarżysko, **Schabowski** Franciszek — Wilno, **Klewenhagen** Maksymilian — Poznań, **Hernet** Antoni — Byogoszcz, **Sobczak** Stanisław — Katowice, **Szymonek** Edmund — Kraków, **Kuczkowski** Karol — Lwów i **Kordysz** Paweł—Stanisławów oraz przedstawiciel Sekcji Dyspozytorów — **Lisowski** Jan i członek Głównej Komisji Rewizyjnej — **Konieczny Józef.**

Porządek obrad obejmował następujące sprawy:

Dnia 26.VIII 1929 r.

1. Postulaty X-tego Walnego Zjazdu:
   - a) ustawy
     1. emerytalna,
     2. pragmatyka
   - b) godzinowo-kilometrowe,
   - c) etaty i awanse,
   - d) pozostałe wnioski,
   - e) wnioski dyspozytorów.

Dnia 27.VIII 1929 r.

II. Sprawy finansowe:
- a) sprawa budowy domu w Krakowie,
- b) sprawa lokalu dla Koła miejscowego i Okręgu w Krakowie,
- c) sprawa przyznania pożyczki dla kooperatywy budowlanej w Piotrkowie,
- d) sprawy, przekazane przez Prezydjum do decyzji Zarządu Głównego,
- e) wolne wnioski.

Po odczytaniu i przyjęciu protokółów z ostatniego posiedzenia Zarządu Głównego oraz posiedzeń Prezydjum, przystąpiono do punktu 1-go, t. j. do omówienia rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 4.VII. r. b. i 8. VII. r. b. a mianowicie: rozporządzenia o zaopatrzeniu emerytalnem pracowników etatowych kolejowych i rozporządzenia o prawach i obowiązkach pracowników kolejowych (pragmatyka służbowa).

Rozporządzenia te zostały zreferowane zebranym w szczegółowy sposób przez Prezydjum oraz doradcę prawnego Związku. Referenci w swoich przemówieniach wskazywali specjalnie na fakt wydania tych przepisów w drodze uchwały Rady Ministrów jako rozporządzenia a nie w drodze uchwały sejmowej jako ustawy, stwierdzając przytem, że w ten sposób wydane przepisy, dotyczące najżywotniejszych praw i obowiązków pracowników kolejowych, zatracają charakter trwałości, gdyż mogą być w każdej chwili przez każdy Rząd bez żadnych trudności zmienione. Referenci wskazywali, że trwałość tych przepisów jest nieodzownym warunkiem dla pracowników kolejowych, rządzonych dotychczas różnorodnemi przepisami pozostałemi po zaborach i dlatego koniecznem jest, by kolejarze po 10-letniem oczekiwaniu doczekali się nareszcie takich przepisów, któreby im gwarantowały prawa i obowiązki na dłuższą przyszłość a stać się to może tylko mocą uchwały sejmowej. Pozatem referenci wskazali na fakt pominięcia opinji Związków kolejowych przy opracowaniu tych przepisów, oraz na fakt pominięcia wszelkich poprawek wniesionych przez Z. Z. M. i Z. Z. K. do poprzednich projektów tych przepisów, wręczonych b. ministrowi Romockiemu przez wyżej wymienione Związki, podkreślając przytem, że jest to dążność do ograniczenia atrybucyj Związków i wpływu tych Związków najżywotniejsze sprawy, dotyczące pracowników kolejowych, sprawy, które w interesie samego państwa i należytego funkcjonowania tak skomplikowanego aparatu, jakim jest kolejnictwo, wymagają wzajemnego porozumienia.

Niezależnie od powyższego wskazano na szereg krzywdzących postanowień tych przepisów a mianowicie: na swobodę administracji w zwalnianiu pracowników etatowych do 10 lat służby i nieetatowych do 15 lat służby, na postanowienie o zwolnieniu pracownika po dwukrotnej niedostatecznej kwalifikacji, na ograniczenie urlopów, na postanowienie, zezwalające administracji łamanie 8-io godzinnego dnia pracy, na zagwarantowanego ustawą, na fatalne przepisy dyscyplinarne, i t. p.

Po szczegółowej dyskusji, w której przemawiali wszyscy obecni, podkreślono ujemne strony tych rozporządzeń a przedewszystkiem pragmatyki służbowej, polecając Prezydjum wszczęcie natychmiastowej akcji celem zmiany tej pragmatyki na korzyść pracowników i usunięcia szkodliwych postanowień, oraz wszczęcia prac celem wydania tych rozporządzeń w drodze ustawodawczej. Niezależnie od powyższego uchwalono rezolucję, którą w końcu

sprawozdania podajemy w pełnem brzmieniu.

Następnie przedyskutowano wszelkie wnioski, uchwalone na X-tym Walnym Zjeździe, przekazując je Prezydjum do realizacji.

W drugim dniu obrad dyskutowano nad budową domu związkowego w Krakowie. Po przejrzeniu i przedyskutowaniu wszystkich projektów, dostarczonych przez Prezesa Okręgowego, kol. Spyta, a opracowanych przez architektów krakowskich, uznano projekty te za nienadające się do przyjęcia przedewszystkiem z uwagi na koszty. Natomiast przyjęto w zasadzie projekt budowy domu, przedstawiony przez Prezydjum, a opracowany przez doradcę budowlanego Związku, p. arch. Polkowskiego, polecając koledze Spytowi wejść w porozumienie z architektami krakowskimi celem opracowania dokładnych planów na podstawie projektu Prezydjum. Ostateczne załatwienie tej sprawy powierzono Prezydjum Z. Z. M. Następnie dyskutowano nad sprawą stworzenia odpowiedniego lokalu dla Koła miejscowego i Okręgu Stanisławów. Uchwalono wyasygnować pewną kwotę z Kasy Głównej Z. Z. M. na kupno odpowiedniego lokalu, powierzając ostateczne załatwienie Prezydjum.

Sprawę udzielenia pożyczki Kooperatywie budowlanej w Piotrkowie po szczegółowej dyskusji odłożono na termin późniejszy z uwagi na brak odpowiednich funduszów, które są w tej chwili potrzebne na budowę domów związkowych we Lwowie i Krakowie.

Po wyczerpaniu porządku obrad, Prezes Związku, kol. Borkowski posiedzenie po dwudniowych obradach zamknął.

REZOLUCJA.

Zarząd Główny Zawodowego Związku Maszynistów Kolejowych w Polsce na posiedzeniu plenarnem w dniu 26 sierpnia 1929 r. zaznajomiwszy się szczegółowo z treścią Rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 r. o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa „P. K. P." (Dz. Ustaw Nr. 57/29 poz. 447) oraz z dnia 4 lipca 1929 r. o zaopatrzeniu emerytalnem etatowych pracowników przedsiębiorstwa „P. K. P." (Dz. Ustaw Nr. 57/29 poz. 448) uchwalił jednogłośnie, co następuje:

1) Wbrew wielokrotnym, publicznym oświadczeniom członków Rządu w szczególności zaś p. Ministra Komunikacji, inż. Kühna najważniejsze przepisy, regulujące podstawowe prawa i obowiązki pracowników kolejowych i stanowiące o losie i egzystencji 160-ciotysięcznej rzeszy kolejarzy wydane zostały w formie Rozporządzeń Rady Ministrów, co pozbawia je wszelkiej gwarancji trwałości i umożliwia ich zmianę na niekorzyść pracowników w każdej chwili bez żadnych trudności. — Wydane w tej formie przepisy nie mogą być uznane za należyte zabezpieczenie praw i interesów kolejarzy, wobec czego Zarząd Główny Z. Z. M. domaga się stanowczo imieniem 10-ciu tysięcy maszynistów, zrzeszonych w tym Związku, aby przepisy normujące prawa i obowiązki pracowników kolejowych tudzież ich uprawnienia emerytalne i zabezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków wydane zostały w formie ustaw, jako w jedynej formie gwarantującej pracownikom w stopniu możliwie najwyższym trwałość i niezmienność tych przepisów.

2) Wymienione na wstępie rozporządzenia Rady Ministrów zostały wydane i ogłoszone bez porozumienia ze Związkami Zawodowemi pracowników kolejowych, jako jedynemi uprawnionemi reprezentacjami tych pracowników. Projekty tych rozporządzeń przygotowane zostały w tajemnicy i nie były w żadnej formie poddane pod sąd opinji i pod dyskusję publiczną. Wniesione w 1927 r. poprawki i opinje Związków Zawodowych Pracowników Kolejowych zostały z nielicznemi drobnemi wyjątkami odrzucone i zlekceważone. W ten sposób pracownicy kolejowi pozbawieni zostali wszelkiego wpływu na treść tych przepisów, które, regulując wzajemne stosunki pracowników kolejowych i ich pracodawcy stanowią surogat umowy o najem pracy i z tego powodu nie powinny były w państwie konstytucyjnem i demokratycznem być pracownikom narzucone. Zarząd Główny Z. Z. M. zastrzega się stanowczo przeciwko takiemu sposobowi załatwiania spraw o doniosłości olbrzymiej tak dla 160 tysięcy kolejarzy i ich rodzin jak niemniej i dla całego kolejnictwa a tem samem i dla całokształtu gospodarstwa społecznego.

3) Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 8 lipca 1929 r. o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa „P. K. P." zawiera szereg postanowień w najwyższym stopniu krzywdzących pracowników kolejowych. W wielu wypadkach Rozporządzenie zmienia na niekorzyść pracowników dotychczasowy stan prawny pozostawiony przez zaborców względnie ustalony poprzednio i w czasie istnienia Państwa Polskiego, a w szczególności:

a) stwarza niczem nieuzasadnioną różnicę pomiędzy pracownikami etatowymi a nieetatowymi, udzielając tym ostatnim przy równych obowiązkach mniejszych praw bez żadnego rzeczowo uzasadnionego powodu,

b) pozostawia załatwienie szeregu spraw o bardzo doniosłem znaczeniu (kwalifikacje, listy starszeństwa, umundurowanie, pomoc lekarska, przejazdy ulgowe i t. d.) do swobodnego i nieskrępowanego niczem uznania administracji kolejowej,

c) nie zawiera postanowień gwarantujących bezstronne i sprawiedliwe awansowanie oraz bezstronne udzielanie etatów i zaliczeń, przeciwnie umożliwia w tym względzie niczem nieskrępowaną swobodę i samowolę administracji kolejowej,

d) ogranicza zagwarantowane konstytucją swobody obywatelskie, odbierając pracownikom swobodę koalicji, swobodę krytyki stosunków służbowych w słowie i druku oraz zobowiązując pracowników do niesłychanego i niespotykanego nigdzie zachowywania bezwarunkowej tajemnicy we wszystkich bez wyjątku sprawach obchodzących kolejarzy i z ich życiem związanych,

e) zezwala na pociąganie pracownika do odpowiedzialności materjalnej za wszelką szkodę wynikłą dla kolei w razie skonstatowania choćby najdrobniejszej winy ze strony pracownika, czem naraża egzystencję pracowników służby wykonawczej, a w szczególności maszynistów kolejowych,

f) wyznacza zbyt niskie i nieproporcjonalne do ciężkich warunków pracy kolejowej normy urlopów, uzależniając ponadto samo udzielenie urlopu od uznania władzy,

g) wprowadza niebywale srogą i surową odpowiedzialność służbową, pozbawiając równocześnie pracownika należytych środków obrony, prawo do stosowania większości kar nawet dyscyplinarnych oddaje administracji, a orzecznictwa Komisyj Dyscyplinarnych nie wyposaża w dostateczne gwarancje zapewniające w sposób skuteczny bezstronność wyrokowania,

h) znosi wszelką gwarancję stałości stosunku służbowego i nieusuwalności z zajmowanego stanowiska, dozwalając zwalniać pracowników bez różnicy stopnia służbowego i czasu pracy, bez powodu i podania przyczyn bądź to wprost bądź pośrednio przez przeniesienie w stan nieczynny,

i) wreszcie zezwala na rzekomo dobrowolne, a w rzeczywistości wymuszone degradacje służbowe poza odpowiedzialnością dyscyplinarną.

W tym stanie rzeczy Zarząd Główny Z. Z. M. uważa, iż omawiane Rozporządzenie nie nadaje się do przyjęcia i stosowania na P. K. P. Domaga się, aby Rozporządzenie to zostało natychmiast wycofane i zastąpione przepisami sprawiedliwemi, gwarantującemi pracownikom kolejowym należne im prawa i wydanemi w formie ustawy.

4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4.VII.1929 r. o prawach emerytalnych pracowników „P. K. P." — aczkolwiek w wielu punktach stanowi polepszenie obecnego stanu rzeczy i spełnia szereg poważnych i stale od wielu lat wysuwanych przez Z. Z. M. postulatów w szczególności zaś przyznaje maszynistom prawo do półtorakrotnego liczenia czasu służby spędzonego na parowozie do wysługi emerytalnej — to jednak zawiera szereg doniosłych braków, zmniejszających poważnie wartość tego Rozporządzenia i stawiających korzyści, które ze sobą przynosi pod znakiem zapytania. Wśród braków tych na pierwszem miejscu wymienić należy zbyt wysoką składkę emerytalną oraz nadmiernie wysokie opłaty za zaliczenie poprzedniego czasu służby, zbyt niskie odszkodowanie za nieszczęśliwe wypadki, a nadto i przedewszystkiem oddanie gospodarki funduszem emerytalnym i prawa dysponowania świadczeniami należnemi pracownikom wyłącznie w ręce administracji.

Zarząd Główny Z. Z. M. domaga się zatem natychmiastowego poprawienia tych i licznych innych braków

rozporządzenia, wydania przepisów w formie ustawy, zrównania pracowników nieetatowych w prawach emerytalnych z pracownikami etatowymi i natychmiastowego podjęcia prac ustawodawczych celem jaknajszybszego utworzenia „Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Kolejowych" na zasadach projektu opracowanego swego czasu przy współudziale Związków Zawodowych Pracowników Kolejowych.

Zarząd Główny zdaje sobie sprawę z trudności, na jakie napotkać musi realizacja żądań ustalonych w niniejszej rezolucji. Niemniej jednak uważa, że w imię najżywotniejszych interesów pracowników kolejowych żądania te muszą być spełnione natychmiast i w całej pełni. Zarząd Główny wzywa zatem Prezydjum Związku, aby w porozumieniu ze Związkiem Zawodowym Kolejarzy obmyśliło jaknajśpieszniej skuteczne środki i sposoby działania zdolne uchronić pracowników kolejowych od krzywd i klęsk, które im, zwłaszcza z powodu wprowadzenia omówionej wyżej pragmatyki służbowej, grożą.

Do ogółu członków zwraca się Zarząd Główny z wezwaniem, aby w tej ciężkiej chwili, w której Związek lada dzień powołany być może do poważnych rozstrzygnięć skupili wszystkie swoje siły pod sztandarami Związku, występującego do walki o podstawowe ich prawa i interesy.

Zarząd Główny spodziewa się, iż jednomyślna uchwała Zjazdu, akceptująca sprawozdanie Prezydjum i zatwierdzająca przystąpienie Z. Z. M. do Związku Stowarzyszeń Zawodowych położy kres wszelkim na ten temat sporom i nieporozumieniom. Nadto wyraża Zarząd przekonanie, iż w walce, która kolejarzy w najbliższej przyszłości czeka będą mogli liczyć na pełną i bezwarunkową pomoc i silne poparcie tak ze strony Klubu Sejmowego P. P. S. jak też i ze strony całej zorganizowanej klasy pracującej w Polsce.

WOBEC NOWYCH PRZEPISÓW

Rezolucja Zarządu Głównego naszego Związku, uchwalona jednogłośnie na posiedzeniu plenarnem w dniu 26 sierpnia b. r., a zamieszczona na innem miejscu niniejszego numeru „Maszynisty", określa jasno i wyraźnie stanowisko naszego Związku wobec wydanych ostatnio Rozporządzeń Rady Ministrów, normujących prawa i obowiązki służbowe, tudzież uprawnienia emerytalne etatowych prac. kol.

Z powodów zrozumiałych rezolucja nie mogła wnikać w szczegóły, ani też podkreślać wszystkich tych postanowień, które uważamy za niesłuszne i krzywdzące. Ogranicza się ona jedynie do kwestyj najważniejszych o znaczeniu podstawowem, a także i co do tych kwestyj formułuje zarzuty w sposób możliwie jaknajogólniejszy. Nie było innego sposobu wyjścia, gdyż zarzutów jest tak wiele, że ani rezolucja, ani nawet jeden obszerny artykuł nie jest w stanie ich wyczerpać.

Dlatego podajemy w niniejszym numerze do użytku członków pełny tekst przepisów pragmatycznych, wydrukowany w ten sposób, iż daje się łatwo wydzielić z całości. W numerze następnym podamy w ten sam sposób tekst przepisów emerytalnych oraz wydanych ostatnio przepisów o pomocy lekarskiej, tudzież rozpoczniemy systematycznie druk szeregu artykułów, wyjaśniających szczegółowo treść wszystkich rozporządzeń.

Zdaje się nam, iż jest rzeczą zbyteczną tłumaczyć dlaczego odnosimy się z zasadniczym i stanowczym sprzeciwem wobec omawianych przepisów. Wystarczy przytoczyć tekst pragmatyki, aby uznać słuszność naszego stanowiska. Najgorsze i najbardziej pessymistyczne przewidywania ziściły się w całej pełni. Mamy wszystko czegośmy się najwięcej obawiali: I przekreślenie porządku w awansowaniu i przekreślenie ustawy o czasie pracy i rozszerzenie a nawet zaostrzenie niebywale srogiej represji dyscyplinarnej z Dyrekcyj b. zaboru rosyjskiego na cały obszar P. K. P. i utratę stałości stosunku służbowego. Uczyniono zatem wszystko, aby kolejarzy rozdrażnić i rozjątrzyć do żywego. Nic gorszego nie mogło ich chyba już spotkać.

Nasuwa się pytanie dlaczego uczyniono to wszystko? Wszak Rząd wiedział dobrze, że kolejarze nie przyjmą spokojnie takiej pragmatyki, musiał być i jest zapewne przygotowany na zdecydowaną kontrakcję z naszej strony. Nie sądzimy, aby nas do tego stopnia lekceważył, aby zdecydował się na walkę z nami bez poważnych do tego powodów.

Powody takie istnieją. Pragmatyka jest mianowicie wstępem do komercjalizacji kolei, ma tę komercjalizację umożliwić. W rządowym tygodniku p. t. „Przemysł i Handel" czytamy na ten temat co następuje: **„Interes przedsiębiorstwa kolejowego został w nowem rozporządzeniu zachowany przez ułatwienie zwalniania ze służby pracowników w pierwszym okresie służby. Obostrzenie to znajduje uzasadnienie w fakcie, że służba kolejowa wymaga stosunkowo dużo kwalifikacyj osobistych i wyszkolenia zawodowego, a ponadto możliwość realizowania postępów technicznych w kolejnictwie prowadzi w wielu wypadkach do redukcji personelu, a więc z punktu widzenia finansowego często uzależniona jest od możliwości przeprowadzenia tej redukcji. Bez wyżej wzmiankowanego postanowienia prowadzenie przedsiębiorstwa na zasadach handlowych byłoby nie do pomyślenia".**

Mamy zatem wyraźnie określoną, choć niewesołą perspektywę na przyszłość. Postanowienia pragmatyki nie są jedynie groźbą zawieszoną nad pracownikami, groźbą, którą można wykonać albo i nie. Jest gorzej — to **wyraźnie nakreślony program.** Te przepisy będą stosowane napewno i w całej rozciągłości. Będziemy świadkami a także i ofiarami „uhandlowienia" metod pracy kolejowej. Na podstawie przepisów pragmatyki można sobie już wykombinować jak się to będzie odbywało. Jak największy wyzysk pracy przez przedłużenie czasu jej trwania, a tych którzy się w ten sposób okażą zbytecznemi będzie się redukować bez litości. Kto mimo wszystko zredukowany nie będzie, bo będzie potrzebny, ten musi być posłuszny, musi milczeć i słuchać, bo inaczej nie dostanie ani etatu, ani nawet „zaliczenia", nie dostanie awansu, będzie ukarany, zdegradowany, zdeptany tak skutecznie, że odechce się i jemu i innym wszelkich „buntów", wszelkiego niezadowolenia i wszelkich usiłowań dopominania się o prawa i należne warunki egzystencji. To będzie raj nie przedsiębiorstwo. Pracownicy „unieszkodliwieni", skrępowani „wszystkiemi" obowiązkami, które nakłada publiczno - prawny stosunek służbowy, a równocześnie pozbawieni wszelkich praw i przywilejów, które taki stosunek za sobą zazwyczaj zwykł pociągać. Państwo a raczej Rząd przygotowuje dobrze grunt przyszłemu przedsiębiorstwu, prowadzonemu na zasadach kupieckich. Korzystając z swej władzy odda mu do handlowej eksploatacji pracowników spętanych pragmatyką i pozbawionych wszelkiej swobody, ogołoconych z tych praw, które pracownikom innych przedsiębiorstw handlowych przysługują. Gdyby się okazało, że mimo wszystko pracownicy jeszcze jakieś prawa mają — nic łatwiejszego jak odebrać im te prawa. Wystarczy kilku ministrów i 5 minut czasu — a uchwała gotowa i wszystko w porządku".

Jakżeż łatwo będzie rządzić takiem przedsiębiorstwem jakżeż piękne zyski będzie można z niego ciągnąć przy personelu opłacanym po żebraczemu a przytem drakońskiemi prawami skrępowanym i niezdolnym do oporu! Idea p. Romockiego żyje. Przygotowuje się smaczny kąsek dla finansistów zagranicznych, w których imieniu doradca finansowy Rządu p. Devey już się dyskretnie ale niedwuznacznie oblizuje na samo wspomnienie — delikatnie popychając Rząd do dalszych postępów w tej „komercjalizacji". Potrzebujemy pożyczek i dostaniemy je łatwo pod zastaw kolei zwłaszcza tak dowcipnie „uhandlowionych". Kto za to zapłaci — jest jasnem i widocznem: zapłaci pracownik kolejowy. I po to właśnie wydaną została pragmatyka.

W ten sposób tłumaczy się wszystko. I tajemnica którą Rząd prace swoje otaczał i nieprzedłożenie projektów sejmowi i zasadnicza niechęć do uzgadniania przepisów ze związkami pracowniczemi. Na żadnej innej drodze wydanie podobnych przepisów nie było możliwem a żaden in-

ny rząd nie miałby odwagi podobnych przepisów wydać. Jak na tem wyjdzie idea „współpracy z rządem" obecnym — nie wiemy. Niechaj się o to martwią ci, którzy ideę tę propagowali i ci, którzy dali się nią otumanić.

Nie tylko pragmatyka zmierza do „uhandlowienia" P. K. P. Do tego samego zmierzają również i przepisy emerytalne. Porównanie wartości świadczeń przyznanych w nowych przepisach z wartością świadczeń na podstawie dotychczasowej ustawy wskazuje na nieznaczne w sumie ogólnej różnice. Nie przeczymy bynajmniej, że są plusy nawet poważne zwłaszcza dla emerytów b. państw zaborczych i t. d. Ale nie za darmo. Rząd troszczy się o to aby przyszłe przedsiębiorstwo nie wydawało zbyt wiele ze swoich funduszów na emerytury. Dlatego składka wzrosła dla ogółu w dwójnasób a dla maszynistów i konduktorów 3-krotnie, dlatego za zaliczenie poprzedniego czasu służby płacić trzeba lichwiarskie procenty, dlatego lada przewinienie, wszelka „wina" stwierdzona w drodze sądowo-karnej i wyrok komisji dyscyplinarnej w którem „nic nie powiedziano o prawie do emerytury" pozbawia pracownika prawa do krwawego grosza, który sobie złożył a grosz ten przepada na rzecz „handlowego" przedsiębiorstwa. Maszyniści dostali rok za półtora ale także nie za darmo bo gdy dziś płacą 9 — 12 złotych składki — za lat kilka płacić będą 30 — 40 zł. miesięcznie! A przecież nie za składkę ale za szybsze zużycie zdrowia przywilej ten im przysługiwać powinien, zwłaszcza wówczas, gdy pieniądz przez nich składany nie stanowi odrębnego funduszu i nie jest ich własnością lecz idzie do kasy przedsiębiorstwa które w dodatku ma pełne prawo za lada drobnostkę pozbawić ich zupełnie wszelkich świadczeń emerytalnych.

Widzimy zatem że to bynajmniej nie żarty, że nie chodzi tutaj o jakiś poroniony projekt, który przez nieuwagę czy lekkomyślność został niebacznie zatwierdzony — mamy do czynienia z działaniem świadomem z robotą planową, z dążeniem do celu, którego kontury zaczynają zwolna przeświecać także i dla niewtajemniczonych. Obecne pokolenie kolejarzy będzie musiało zdać egzamin trudny — na jego barkach spocznie ciężar walki już nie o ten czy inny paragraf takich lub owakich przepisów lecz o cały system gospodarki przedsiębiorstw państwowych, a niewątpliwie także i dalsze losy i prawa całej klasy pracującej w Polsce.

SPRAWY SŁUŻBOWE

Przepisy o badaniu lekarskiem prac. kolejowych.

(Dokończenie).

§ 20.

Komisje Rejonowe.

Do komisyjnego badania pracowników kolejowych służą Rejonowe Komisje lekarskie. Badaniu w Komisji Rejonowej podlegają pracownicy:

a) którzy chorują dłużej niż 6 tygodni,

b) przed otrzymaniem urlopu zdrowotnego ponad 4 tygodnie,

c) których sprawność służbowa została podana w wątpliwość przez lekarza rejonowego lub przez władzę służbową pracownika,

d) na zarządzenie Naczelnika Wydziału Sanitarnego D. K. P.

Do składu Komisji Rejonowej wchodzą: dwaj lekarze rejonowi i jeden przedstawiciel działu służby, do którego badany należy. Przewodniczy lekarz tego rejonu, do którego badany jest zaliczony.

Przedstawiciel danego działu służby powinien mieć dokładne wiadomości o sprawności służbowej badanego. Bierze on udział w naradach komisji, jednak w sprawach lekarskich głosu nie zabiera

Członkowie Komisji obowiązani są traktować jako tajemnicę służbową wszelkie omawiane na Komisji szczegóły, odnoszące się do stanu zdrowia badanego.

Nieprzybycie na posiedzenie Komisji przedstawiciela odnośnego działu służby, zawiadomionego w porę, nie tamuje jej biegu; nieobecność swą przedstawiciel służby winien usprawiedliwić przed swoim zwierzchnikiem.

Lekarze, biorący udział w Komisji Rejonowej, kierują się zasadami badania i oceny zdrowia, wyszczególnionemi w niniejszych przepisach, przyczem należy w każdym przypadku zmierzyć temperaturę badanego i zbadać mocz na obecność białka i cukru. Wyniki badania w Komisji Rejonowej spisuje się na druku (wzór Nr. 14) w formie protokółu, który podpisują wszyscy członkowie Komisji.

Przewodniczący Komisji może według swego uznania skierować badanego pracownika do odpowiedniego specjalisty. Otrzymaną opinję należy dołączyć do protokółu badania.

Przewodniczący Komisji jest odpowiedzialny nietylko za prawidłowe i szczegółowe oględziny lekarskie, ale i za dokładne wpisywanie wyników badania do protokółu oraz za rzeczowe motywowanie opinji i wniosków Komisji.

Jeżeli biorący udział w Komisji Rejonowej przedstawiciel właściwego działu służby nie zgadza się z wnioskiem lekarzy co do możliwości sprawnego pełnienia obowiązków służbowych przez badanego, zaznacza swój sprzeciw w protokule, o czem zawiadamia właściwy Wydział D. K. P. ten zaś zwraca się w ciągu 5 dni od dnia badania w Komisji do Naczelnika Wydziału Sanitarnego D. K. P. z wnioskiem o zbadanie pracownika w Komisji Głównej (§ 21).

Protokół Komisji Rejonowej wraz z załącznikami (oryginał lub odpis orzeczenia specjalistów) przesyła się do zatwierdzenia Naczelnikowi W-łu Sanitarnego D. K. P., któremu przysługuje prawo do zarządzenia ponownego badania w tej samej lub innej Komisji, o ile uzna, że wnioski Komisji Rejonowej nie mają należytego uzasadnienia.

Zatwierdzony przez Naczelnika Wydziału Sanitarnego D. K. P. protokół Komisji Rejonowej staje się prawomocnym.

Oryginał protokółu, zatwierdzony przez Naczelnika Wydziału Sanitarnego D K. P., pozostaje w Wydziale Sanitarnym Dyrekcji, władzy zaś, która pracownika na Komisję skierowała, przesyła się jedynie decyzję Komisji. Odpis protokółu może być przesłany poufnie Naczelnikom Wydziałów lub Prezesowi D. K. P. na ich żądanie.

§ 21.

Komisje Główne.

W celu ostatecznego rozstrzygania ewentualnych wątpliwości co do stanu zdrowia pracowników służą Komisje Główne Lekarskie, ustanowione po jednej w siedzibie każdej Dyrekcji.

Do badania w Komisji Głównej kieruje pracowników Naczelnik Wydziału Sanitarnego D. K. P. według swego uznania.

Do składu Komisji Głównej wchodzą: Naczelnik Wydziału Sanitarnego D. K. P. lub jego zastępca w charakterze przewodniczącego Komisji, 1 — 2 lekarzy rejonowych, przedstawiciel działu służby, do której badany należy, oraz, w razie potrzeby, odpowiedni lekarze specjaliści.

Naczelnik Wydziału Sanitarnego D. K. P. wyznacza w każdym poszczególnym przypadku na członków Komisji Głównej lekarzy rejonowych i lekarzy specjalistów.

Przedstawiciel działu służby, do którego badany należy, powinien mieć dokładne wiadomości o sprawności służbowej badanego. Bierze on udział w naradach Komisji, jednakowoż w sprawach lekarskich głosu nie zabiera.

Wszelkie, omawiane w Komisji dane, dotyczące stanu zdrowia badanego, obowiązani są członkowie Komisji traktować jako tajemnicę służbową.

Komisja Główna spisuje na odpowiednim druku (wzór Nr. 14) protokół badania, który podpisują wszyscy członkowie Komisji, przyczem w razie rozbieżności zdań, decyduje zwykła większość, w razie zaś równości głosów— przewodniczący.

Oryginał protokółu pozostaje w Wydziale Sanitarnym Dyrekcji, właściwej zaś władzy (§ 20 ust. ost.) przesyła się jedynie decyzję Komisji. Odpis protokółu może być przesłany poufnie Naczelnikom właściwych Wydziałów lub Prezesowi Dyrekcji na ich żądanie.

§ 22.

Komisyjne badanie obłożnie chorych.

Jeżeli przeznaczony do komisyjnego badania lekarskiego pracownik nie może stawić się na komisję z powodu ciężkiego stanu zdrowia, przewodniczący Komisji obowiązany jest udać się do niego, bądź osobiście, bądź delegować swego zastępcę lub też odpowiedniego specjalistę.

Delegowany lekarz przedstawia zebrane przy łożu chorego wyniki badania na posiedzeniu Komisji, która wydaje swoje orzeczenie na podstawie przedstawionych jej danych.

§ 23.

Badania w rządowych Komisjach Lekarskich.

Badanie w rządowych komisjach lekarskich normują osobne przepisy.

O INFORMACJE W SPRAWIE NIEDOMAGAŃ W SYGNALIZACJI.

Artykuł mój p. t. „W sprawie obsługi pociągów zbiorowych" zamieszczony w nr. 17 „Maszynisty" z r. b. str. 113 wywołał duże wrażenie wśród kolegów. Z wielu stron zwracano się do Prezydjum i do mnie osobiście z podziękowaniem za poruszenie tego ważnego i aktualnego tematu.

Przy tej sposobności poruszyli koledzy lwowscy w liście z dnia 1 września b. r. sprawę usterek i braków technicznych w sygnalizacji. Między innemi skarżą się ci koledzy, iż w wielu miejscach semafory oświetlone są słabo i obsługiwane niedbale np. często latarnie semaforów bywają zakopcone, często widok semaforu zasłaniają drzewa, wieże wodne i t. d., niejednokrotnie same sygnały są wadliwe i źle wskazują światła. Stanowi to oczywiście poważne niebezpieczeństwo dla ruchu, zwłaszcza obecnie przy zwiększonej szybkości pociągów i przy równoczesnem zwiększeniu ich ciężaru. W tych warunkach wadliwość urządzeń sygnalizacyjnych może bez winy maszynisty stać się powodem przejechania sygnału ustawionego na „stój", za co jednak maszyniście grozi odpowiedzialność sądowo-karna i służbowa.

Oczywiście leży w interesie naszym jak również i w interesie zarządu kolei aby braki takie zostały natychmiast usunięte. Rozumiemy, że Dyrekcjom trudno jest nieraz wszystkiego dopatrzeć i każdą niewłaściwość zauważyć. Uwagi i zażalenia ujęte w formę ogólnikową, bez wskazania konkretnych faktów muszą pozostać bezskutecznemi.

Wobec tego, zwracam się zarówno do autorów wspomnianego na wstępie listu ze Lwowa jak niemniej i do ogółu kolegów aby zechcieli we własnym interesie donosić Centrali Związku natychmiast o każdym zauważonym braku lub usterce sygnalizacji z podaniem dokładnych wiadomości co do miejsca wadliwego semaforu wzgl. innego urządzenia sygnalizacyjnego. Zebrany w ten sposób materjał będzie natychmiast zużytkowany tak w prasie związkowej jak też i w wystąpieniach do właściwych władz.

Piotr Borkowski

ZYCIE ZWIĄZKOWE

ECHA WALNEGO ZJAZDU.

TŁUMACZENIE.

Duński Związek Maszynistów

Kopenhaga, dnia 28 sierpnia 1929 r.

Do

Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych w Polsce

Warszawa.

Mili Koledzy!

Mówiliśmy Wam już w Poznaniu, że z powodu prac zawodowych zmuszeni byliśmy wyjechać do domu przed zakończeniem Waszego Kongresu, gdyż musieliśmy przygotować przed 15. V. r. b. nasze żądania do mającej nastąpić nowej regulacji płac. Z tej przyczyny zrozumiecie, że w ostatnim czasie jesteśmy mocno zajęci wobec czego także i w nadesłaniu pisma z podziękowaniem nastąpiła zwłoka. Mieliśmy dobrą drogę powrotną i dziękujemy Wam teraz chociaż ze spóźnieniem najserdeczniej za Waszą uprzejmą gościnność, której udzieliliście nam podczas pobytu w Poznaniu. Jesteśmy zadowoleni z pobytu w Poznaniu gdzie na przekór trudnościom wzajemnego porozumienia, zdobyliśmy dużo wiadomości,które w naszej pamięci pozostaną i w pracy naszej będą nam pomocne. Cieszylibyśmy się bardzo, gdybyśmy mogli Was u siebie powitać.

Z najlepszem koleżeńskiem pozdrowieniem

(—) Sophus Jensen. (—) Emil Kuhn.

TŁUMACZENIE.

Związek Maszynistów Kolejowych w Czechosłowacji.

Žižkow, dnia 17 sierpnia 1929 r.

Szanowni Koledzy!

Prezydjum naszej organizacji przyjęło do wiadomości referat kolegów-delegatów, którzy byli obecni na Waszym Walnym Zjeździe i poczuwamy się do obowiązku słożyć Wam, Szanowni Koledzy, serdeczne podziękowanie za koleżeńskie przyjęcie. Mamy nadzieję, że koleżeńskie stosunki, któreśmy obustronnie zapoczątkowali, będą nadal utrzymane w interesie tak Waszych jak i naszych członków.

Żałujemy bardzo, że nie mogliśmy zwiedzić Waszego Sekretarjatu w Warszawie z powodu nieobecności członków Waszego Prezydjum w Warszawie.

Jeszcze raz składamy Wam serdeczne podziękowanie w nadziei, że przy najbliższej sposobności będziemy mogli pozdrowić Waszych przedstawicieli u siebie.

Z koleżeńskiem pozdrowieniem

(—) Nohava

Sekretarz.

WYSTĄPIENIA I INTERWENCJE

19. VIII. Komorowski w M. K. w sprawie wdowy Nowakowej z Okręgu Krakowskiego.

20. VIII. Borkowski, Komorowski, Glejzer i Żochowski w sprawie etatów i awansów w Dyrekcji Radomskiej, w sprawie wypłaty godzinowo-kilometrowego we właściwym czasie, t. j. 15 każdego miesiąca, w sprawie sal noclegowych w Rozwadowie.

27. VIII. Komorowski, Hernet, Sobczak w M. K. w sprawie awansów i etatów, oraz w sprawie hamulców w Dyrekcji Gdańskiej, w sprawie Skrzypulca, Rozmusa i Gosa z Dyrekcji Katowickiej.

29. VIII. Borkowski i Kuczkowski w Dyr. K. P. we Lwowie w sprawie kolegi Majlicha.

PRACE ORGANIZACYJNE PREZYDJUM.

20. VIII. Siadak — Zebranie Koła Skierniewice.

26/27. VIII. Borkowski, Spyt, Komorowski, Siadak, Sommerfeldt — Posiedzenie Zarządu Głównego.

30. VIII. — Borkowski, Komorowski, Siadak i Sommerfeldt — zebranie Koła Warszawa — Wschodnia.

NOWY SĄCZ.

Tragiczna śmierć kol. Szuby i Dąbrowskiego. Dnia 11 lipca 1929 r. zdarzył się na sziaku Zagórzany — Biecz tragiczny wypadek, którego ofiarami padli maszynista ś. p. kol. Szuba Antoni i palacz Dąbrowski N. W związku z tą sprawą piszą nam koledzy nowosądeccy co następuje:

„Wieść o tragicznej śmierci kolegów naszych przyjęlibyśmy w uroczystem milczeniu, rozumiejąc iż złożyli oni ofiarę na ołtarzu pracy i obowiązku, gdyby nie okoliczność, która nas, jako narażonych w każdej chwili na los podobny, zmusza mimo wszystko do poruszenia tej sprawy. Chodzi mianowicie o przyczyny tego wypadku. Administracja przypisuje winę ś. p. kol. Szubie, twierdząc, iż jechał zbyt szybko. Niestety, kol. Szuba nie może się sam obronić, gdyż spoczywa w grobie. My jednak jako znający przestrzeń i stosunki, wykluczamy stanowczo możliwość takiego powodu katastrofy. Kol. Szuba nie jechał bynajmniej za szybko, lecz jechał tak jak tego wymagała od niego konieczność utrzymania wyznaczonego czasu jazdy. Pociąg prowadzony przez kol. Szubę (Nr. 1351) posiada czas jazdy zaledwie o 2 minuty dłuższy od pociągu osobowego, a prowadzi go parowóz przenaczony wyłącznie do pociągów towarowych. Celem utrzymania czasu jazdy, czego administracja bzewzględnie wymaga, maszynista musi na tym odcinku wyzyskać maksymalną szybkość parowozu. Gdy tego nie uczyni naraża się na kary i na pogorszenie kwalikacji służbowej. Szybkość zatem z którą ś. p. kol. Szuba pociąg prowadził nie była nadmierną i nie to było przyczyną wypadku. Przyczyny tej szukać należy gdzieindziej, a mianowicie w złym stanie nawierzchni. Mogą to stwierdzić liczni i wiarogodni świadkowie, kto ciekaw lub zainteresowany, może to zresztą stwierdzić osobiście na miejscu. Szyny zużyte, podkładzy stare, w braku należytej ilości żwiru leżą prawie na wierzchu, zaledwie piaskiem zlekka przysypane. Jeśli się braków tych nie usunie, wypadki podobne będą się po-

wtarzały tak, jak to ongiś było np. pod Rogowem — D. K. P. Warszawa".

„Do takich rezultatów prowadzi oszczędność stosowana obecnie za wszelką cenę na P. K. P., nawet za cenę tak pokaźnych ofiar w personelu i taborze. Nie wiedzą o tem zapewne sfery miarodajne, zadowolone z uzyskanych tą drogą oszczędności, ale wystarczy przysłuchać się co o tem mówi personel wykonawczy służby drogowej aby ze strachem myśleć o następnej jeździe służbowej. Tragiczny wypadek, omawiany w notatce niniejszej, pociągnął za sobą tylko 2 ofiary, gdyż wypadł w porze wakacyjnej. W ciągu roku szkolnego pociąg ten wiezie jednak wagony z dziećmi szkolnemi. Aż strach pomyśleć, jakie rozmiary przybrałaby ta kastrofa, gdyby się zdarzyła w owej porze roku, strach pomyśleć, co się stać może, gdy się coś podobnego potwórzy, co, jak się rzekło wyżej, z powodu złego stanu nawierzchni, nie jest wykluczonem".

„Wyrażamy jednak głębokie przekonanie, że śmierć tych ofiar obowiązku i ból wdów i sierot po poległych kolegach naszych będzie ostrzeżeniem dostatecznem dla sfer miarodajnych i że postarają się one usunąć jaknajrychlej niedomagania, które pociągają za sobą tak tragiczne następstwa".

**

Zarząd Koła Z. Z. M. w Nowym Sączu poczuwa się do obowiązku tą drogą podziękować serdecznie p. Dyrektorowi Rafinerji z Libuszy Löschiortowi, który z poświęceniem i gorliwością, a bez obowiązku podjął się ratowania i wydobywania żyjących i cierpiących ofiar wypadku przygniecionych gruzami wykolejonego parowozu.

Zamiast wieńca złożyli maszyniści Koła m. Nowy Sącz dla pozostałej wdowy i sierot po ś. p. kol. Szubie Antonim, sumę zł. 450.

WARSZAWA WSCHODNIA.

Mąż zaufania. Prezes i agitator Z. K. P. Bednarski. W czasie obrad X-tego Zjazdu naszego Związku w Poznaniu zwracał na siebie uwagę pewien osobnik, który na czele grupki żydków kręcił się koło lokalu obrad, usiłował kolportować odezwy, a nawet z rewolwerem w ręku usiłował przedostać się do kuluaru. Zainteresowała się tym osobnikiem nasza straż porządkowa i mimo groźnej postawy agitatora, schwyciła go za kołnierz, odebrała mu pukawkę, wyłapała jego żydków, odezwy odebrała, a samemu dopomogła do łatwiejszego przedostania się z pierwszego piętra po schodach na właściwy dla niego poziom. Okazało się, że tym gorliwym agitatorem i komendantem najętych żydków, urzędującym z rewolwerem w ręku jest nasłany przez pobożne polskie i katolickie Zjednoczenie Kolejowców Polskich (P. Z. K. po połknięciu Z. Z. P. tak się obecnie nazywa) niejaki Bednarski z Warszawy — Wschodniej.

Zainteresowała nas osoba tego gorliwego kolportera „Dwugroszówki" i operetkowych odezw endeckich, postaraliśmy się zatem o bliższe informacje o nim. Dowiedzieliśmy się rzeczy tak ciekawych, że poczuwamy się do obowiązku poinformować tak ogół naszych członków, jak też i opinję publiczną o tem jakich to działaczy i agitatorów posiada Z. K. P. i jakim elementem posługuje się w zwalczaniu naszego związku.

P. Bednarski jest niestety, maszynistą, ku utrapieniu swoich kolegów, którym wstyd przynosi. Przekonania jego nie odznaczają się bynajmniej zbytnią stałością. Stałym natomiast jest jego tupet i chęć odgrywania zawsze pierwszorzędnej roli tak, aby o nim stale i zawsze było głośno. W r. 1920 był członkiem Z. Z. K. i publicznie deklarował swoje klasowe przekonania. Szukając pola do działania zaczął zajmować się sprawą listy starszeństwa, którą wówczas właśnie w D. K. P. Warszawa formowano. Zbożną tą działalność przerwano jednak Bednarskiemu dość brutalnie, gdy okazało się, że usiłował on w sposób podejrzany „dopomagać" pewnym osobnikom do wybicia się na pierwsze miejsca, zwłaszcza zaś tym, którzy w sposób dostatecznie przekonywujący umieli zaskarbić sobie jego sympatję. Taka „działalność" nie przypadła do smaku ani Zarządowi P. K. P., ani też związkowi Z. Z. K. To też ukarano Bednarskiego (decyzja N M. z dnia 13.VII 1920 r. Nr. 4924/2543/VI), obniżeniem w liście starszeństwa i przeniesieniem do parowozowni Warszawa — Praga, zaś Związek Z Z. K. podziękował mu za współpracę i pozbył się go ze swych szeregów.

Wówczas Bednarski wstąpił do Z. Z. M., który będąc w pierwszem stadjum swej organizacji na terenie Warszawy nie miał możności sprawdzać należycie kwalifikacyj zgłaszających się kandydatów. I w nowym Związku szukał B. gorliwie pola do działania. Tutaj było mu jednak nieco trudniej, koledzy bowiem rychło poznali się na jego wartości. W krótkim czasie mieli go dość i zgodnie postanowili zwrócić się do władz kolejowych, aby sobie tego gagatka zabrała, gdyż pod żadnym warunkiem służby z nim razem pełnić nie chcą.

Administracja, zmuszona była wobec tego przenieść go do parowozowni Warszawa — Wileńska. I tam jednak Bednarski nie długo popasał. Zraził do siebie wszystkich przez denuncjatorstwo, brutalne obejście, grubijaństwo i niekoleżeńskość. Na każdym kroku postępowaniem swojem prowokował kolegów i administrację, aż wreszcie znieważył czynnie szanowanego powszechnie naczelnika parowozowni p. Turka za co ukarany został w drodze dyscyplinarnej grzywną w wysokości 6% poborów i karnem przeniesieniem do parowozowni Warszawa — Wschodnia. Przy tej pięknej sposobności usunięto go z naszego Związku na jednogłośne życzenie kolegów, którzy słusznie twierdzili, że przynosi im wstyd i nie jest godzien przebywać w szeregach organizacji zawodowej.

Dwukrotnego wypędka przygarnął z otwartemi ramionami dawniejszy P. Z. K. Dopiero w tej organizacji znalazł Bednarski widocznie właściwe dla siebie pole do działania skoro utrzymał się w niej do dzisiaj i piastuje nawet godność przewodniczącego Koła Warszawa — Wschodnia. Co więcej: w tym związku znalazł B. silną protekcję i poparcie tak dalece, że liczne jego burdy, przewinienia i awantury uchodzą mu bezkarnie. 5-ciokrotnie stawiany przez Komisję Dyscyplinarną zawsze umiał się wykręcić, chować końce w wodę i wykręcać się sianem. Za przewinienia, za które inni otrzymywali degradacje i dymisje, dostawał tylko nieznaczne kary pieniężne, inne przewinienia tuszowano w sposób dziwny — dość, że B. rozuchwalił się w sposób naprawdę niemożliwy i stał się udręką przełożonych kolegów i wszystkich bez wyjątku współpracowników. Ustawiczne prowokacje z jego strony, stałe pełnienie funkcyj szpiega i denuncjanta i ciągłe awantury, których był powodem, skłoniły kolegów do powzięcia decyzji, aby mu, jako niegodnemu tego zaszczytu, nikt ręki nie podawał. Ponadto na zebraniu Koła Z. Z. K. Warszawa — Wschodnia i Wileńska postanowiono jednogłośnie domagać się od administracji aby Bednarskiego z parowozowni usunęła gdyż maszyniści nie chcą z nim razem służby pełnić. Jednak Bednarski, dzięki swojemu denuncjatorskiemu zawodowi, był widać miłym administracji, tak, że dotąd utrzymał się na swojem dawnem stanowisku. Niedawno zrobił znów awanturę na tle szpiegowskiem, co oparło się aż o policję i komisję dyscyplinarną, przed którą w najkrótszym czasie będzie poraz 6-ty w ciągu swej karjery na P. K. P. odpowiadał.

Popadłszy ponownie w tarapaty, chciał sobie Bednarski widocznie czemś życie uprzyjemnić. Dlatego to pojechawszy w nocy z dnia 20 na 21 maja b. r. do Pilawy zaszedł do cudzego ogródka i „pożyczył" sobie tam trochę kwiatów. Nieszczęściem przerwano mu ten nowy rodzaj „działalności" i złapano go na gorącym uczynku. Podobno sprawa ta znowu została jakoś „zlikwidowana" bez dalszych następstw dla tego wszechstronnego „działacza".

Takim to osobnikiem posługuje się Z. K. P., takiemu powierza mandaty i takiego wysyła na agitację aż do Poznania. Dwukrotny wypędek — spotykany ze wstrętem i pogardą przez kolegów zawodowych, zmuszonych ku swemu wstydowi stykać się z nim służbowo, osobnik trudniący się nałogowo denuncjatorstwem i szpiegostwem, zakała stanu maszynistowskiego, cieszy się w tym bogobojnym i arcykatolickim związku powagą i uznaniem. Winszujemy ale nie zazdrościmy. Owszem wdzięczni jesteśmy nawet za przygarnięcie tego typka do Z. K. P. Obecność bowiem takich ananasów w tym Związku i powaga, jakiej tam zażywają, same przez się, demaskują nieuczciwie i po jezuicku obłudne metody walki, którą przeciwko nam ten związek prowadzi. Szanująca się organizacja takich „działaczy" wyrzuca bez skrupułów i natychmiast. Gdy zaś tego nie czyni — nie zasługuje nawet na poważną polemikę.

KĘPNO.

Walne Zebranie Koła. Dn. 2.VIII 1929 odbyło się Walne Zebranie członków Koła miejscowego z następującym porządkiem dziennym: 1. Odczytanie protokułu z ostatniego zebrania. 2. Sprawozdanie z X-tego Walnego Zjazdu. 3. Sprawozdanie Zarządu Koła. 4. Wybór nowego Zarządu. 5. Wolne wnioski.

Po odczytaniu protokułu z ostatniego zebrania przewodniczący Koła, kol. Berus zdał sprawozdanie z przebiegu obrad X-tego Walnego Zjazdu oraz z działalności Zarządu Koła za ubiegły okres. Po krótkiej dyskusji przystąpiono do punktu 4) porządku obrad. Zarząd Koła wybrano w następującym składzie: Przewodniczący — kol. **Przybylski**, Sekretarz — kol. **Cywiński**, Skarbnik — kol. **Waleszczyk**, Komisja Rewizyjna — kol. kol. **Kubacki i Karpiński.**

ŻYWIEC.

Wybór nowego Zarządu Koła. Dn. 25.VII 1929 na Walnem Zebraniu Koła wybrano nowy Zarząd w następującym składzie:

Przewodniczący — kol. Fiak Tomasz.

Zastępca przewodniczącego — kol. Maluty Sebastjan.

Sekretarz — kol. Hübner Alfred.

Skarbnik — kol. Sokołowski Franciszek.

Członek Zarządu — kol. Mazurek Szczepan.

Komisja Rewizyjna — kol. kol. Ścieszka Stefan, Wnętrzak Stanisław i Pyrzyk Adolf.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 r.

(Dz. Ustaw Nr. 57/29 poz. 447)

O PRAWACH I OBOWIĄZKACH PRACOWNIKOW KOLEJOWYCH

(PRAGMATYKA SŁUŻBOWA)

Na podstawie art. 26 i 27 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 września 1926 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe" (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 568) zarządza się co następuje:

Część I.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Postanowienia niniejszego rozporządzenia odnoszą się do następujących kategoryj pracowników przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe", nazwanego w dalszym ciągu niniejszego rozporządzenia „P. K. P.":

1) pracowników etatowych,
2) kandydatów na pracowników etatowych, zwanych w dalszym ciągu „kandydatami",
3) pracowników nieetatowych.

§ 2. Nadanie charakteru pracownika etatowego następuje z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego, w którem wymienione jest stanowisko (tytuł służbowy) oraz stopień uposażenia pracownika, nadanie zaś charakteru kandydata lub pracownika nieetatowego, z dniem ogłoszenia w organie urzędowym, przeznaczonym do tego rodzaju publikacyj, postanowienia władzy, zaliczającego pracownika w poczet kategorji kandydatów lub pracowników nieetatowych.

§ 3. Ogólne warunki mianowania pracownikiem etatowym lub zaliczenia w poczet kandydatów lub pracowników nieetatowych, są następujące:

1) obywatelstwo polskie; obywatele Wolnego Miasta Gdańska będą traktowani stosownie do obowiązujących traktatów i umów;
2) zdolność do działań prawnych;
3) nieposzlakowana przeszłość (§ 4);
4) nieprzekroczony 40 rok życia, jeśli nie zachodzą przypadki, przewidziane w § 12 ust. 1 p. 2 i 3;
5) zdolność fizyczna, wymagana na stanowisko, na które mianuje się (zalicza) pracownika,
6) znajomość języka polskiego w mowie i piśmie tudzież stopień wykształcenia i rodzaj wiadomości lub praktyki zawodowej, wymaganych w poszczególnych działach służby lub na poszczególne stanowiska;
7) zadośćuczynienie obowiązkowi czynnej służby wojskowej; warunek ten nie dotyczy osób uznanych definitywnie za niezdatne do czynnej służby wojskowej.

Za zezwoleniem naczelnej władzy P. K. P. (Ministra Komunikacji) dopuszczalne są odstępstwa od warunków, wymienionych w p. 4, 6 i 7.

§ 4. W myśl § 3 p. 3 nie mogą być mianowane (zaliczane):

1) osoby, skazane wyrokiem sądu karnego, jeśli skazanie pociąga za sobą niezdolność do piastowania urzędu publicznego;
2) osoby skazane za przestępstwa popełnione z chęci zysku;
3) osoby, wydalone ze służby kolejowej lub innej służby państwowej względnie służby samorządowej.

Osoba, przeciw której toczy się postępowanie karno-sądowe za przestępstwa, określone w p. 1 i 2, postępowanie upadłościowe lub postępowanie o pozbawienie własnej woli, nie może być w czasie trwania powyższego postępowania mianowana pracownikiem etatowym lub zaliczoną w poczet kandydatów lub pracowników nieetatowych.

§ 5. Poza ogólnemi warunkami, wymienionemi w §§ 3 i 4, mianowanie lub zaliczenie do jednej z kategoryj pracowników, wymienionych w § 1, zależy od odbycia co najmniej jednorocznej służby próbnej.

Nadto warunkiem mianowania na stanowisko etatowe lub zaliczenia w poczet kandydatów jest złożenie **egzaminu ścisłego**, oraz, jeśli będzie to przewidziane w osobnych przepisach, które wyda Minister Komunikacji, pełnienie czynności przywiązanych do stanowiska etatowego.

Warunkiem zaliczenia w poczet pracowników nieetatowych jest, prócz odbycia **służby próbnej**, złożenie **egzaminu praktycznego.**

Zwolnienie częściowe lub całkowite od egzaminów, jakoteż od służby próbnej, nastąpić może za osobnem zezwoleniem naczelnej władzy P. K. P. (Ministra Komunikacji).

§ 6. Do pracowników odbywających służbę próbną mają analogiczne zastosowanie §§: 3, 4, 8—11, 13 ust. 2, 15 ust. 2 i 3, 16—41, 43—46 i 65.

Szczegółowe przepisy o stosunku służbowym tych pracowników wyda Minister Komunikacji.

§ 7. Minister Komunikacji wydaje szczegółowe przepisy co do zdolności fizycznej tudzież stopnia wykształcenia i rodzaju wiadomości lub praktyki zawodowej, wymaganych od pracowników przy mianowaniu (zaliczeniu (§ 3, p. 5 i 6) tudzież określa czas i program służby próbnej i egzaminy wymagane w poszczególnych działach służby.

§ 8. Pracownik winien objąć służbę w terminie, wyznaczonym przez tę władzę P. K. P., która go mianowała (zaliczyła).

Mianowanie (zaliczenie) unieważnia się, jeżeli pracownik w ciągu czternastu dni po tym terminie nie zgłosił się do służby i nie usprawiedliwił zwłoki.

§ 9. Przy objęciu służby pracownik składa przed władzą służbową (§ 19) przyrzeczenie służbowe według roty, ustalonej w załączniku I do niniejszego rozporządzenia. Złożenie przyrzeczenia stwierdza się podpisami składającego i odbierającego przyrzeczenie.

Odmowa złożenia przyrzeczenia powoduje unieważnienie mianowania (zaliczenia).

§ 10. Niedopuszczalne jest zatrudnienie pracownika w taki sposób, żeby wchodził w stosunek zwierzchnika lub podwładnego do swego małżonka, krewnego wstępnego lub zstępnego z urodzenia lub przysposobienia, bądź też krewnego w linji bocznej od trzeciego stopnia pokrewieństwa, lub powinowatego do drugiego stopnia powinowactwa włącznie.

Pracownicy kasowych i gospodarczych urzędów P. K. P. nie mogą pozostawać w stosunkach rodzinych, wymienionych w poprzednim ustępie, do osób zatrudnionych w nadzorczych urzędach rachuby i kontroli.

§ 11. Kobiet nie można zatrudniać przy robotach, które w przepisach o ochronie pracy są dla nich zakazane.

§ 12. Czas pracy liczy się od dnia jej objęcia. Do czasu służby na P. K. P. zalicza się:

1) nieprzerwaną służbę, spędzoną w charakterze pracownika etatowego, kandydata lub pracownika nieetatowego (§§ 1 i 2);

2) nieprzerwaną służbę w charakterze pracownika kolei państwowych, poprzedzającą służbę wymienioną w p. 1; służbę taką uważa się za nieprzerwaną już wówczas, gdy praca trwa co najmniej osiem miesięcy w roku, a pracownik nie został zwolniony ze służby na własną prośbę lub z własnej winy, przyczem ten miesiąc liczy się w całości, w którym pracownik, licząc także dni usprawiedliwionej nieobecności, zatrudniony jest co najmniej przez dwadzieścia dni;

3) nieprzerwaną państwową służbę cywilną lub zawodową słżbę wojskową, poprzedzającą przejście do służby, wymienionej w p. 1 lub 2.

Naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji) może w wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących przypadkach, zezwolić na odstąpienie od określonego w ustępie pierwszym warunku nieprzerwalności służby.

Naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji) może zaliczyć do czasu służby na P. K. P. w całości lub w części również służbę samorządową, jeśli taka służba daje pracownikomi kwalifikacje pożyteczne dla służby kolejowej.

§ 13. Dla pracowników, objętych niniejszem rozporządzeniem, prowadzi się wykazy stanu służby. Do wykazów tych wpisuje się wszystkie istotne dane, dotyczące stosunków osobistych pracownika oraz przebiegu jego służby.

Pracownik składa przy pierwszem mianowaniu (zaliczeniu) swej władzy służbowej (§ 19) dokumenty osobiste, stwierdzające dane, wymienione w ust. 1, w dalszym zaś ciągu służby obowiązany jest składać dokumenty, świadczące o każdej zmianie tych danych, nie wynikającej z zarządzeń P. K. P.

Władza służbowa pracownika przesyła dokumenty, wymienione w poprzednim ustępie, władzy przełożonej (§ 19), która uskutecznia odpowiednie wpisy w wykazach lub sporządza odpisy złożonych dokumentów, same zaś dokumenty zwraca ich właścicielowi.

Pracownikowi służy prawo przeglądania wykazu stanu służby i otrzymania jego odpisu.

Wzór wykazu stanu służby tudzież szczegóły co do jego wypełnienia i prowadzenia określają osobne przepisy, wydane przez Ministra Komunikacji.

§ 14. Dla pracowników etatowych i kandydatów prowadzi się listy starszeństwa służbowego **według przepisów, które wyda Minister Komunikacji.**

Pracownik może w przeciągu czternastu dni po podaniu mu listy starszeństwa do wiadomości wnieść do władzy wyższej odwołanie (§ 17) od ustalonego co do jego osoby porządku starszeństwa.

§ 15. Dla oceniania kwalifikacyj służbowych pracowników etatowych i kandydatów będą utworzone komisje kwalifikacyjne przy władzach przełożonych.

O pracownikach nieetatowych wydaje opinje ich władza służbowa.

Ustanawia się następujące stopnie oceny kwalifikacyjnej:

dobry, dostateczny i niedostateczny.

Sposób kwalifikowania personelu tudzież skład komisyj kwalifikacyjnych okre-

dią przepisy wydane przez Ministra Komunikacji.

O ocenie kwalifikacyjnej zawiadamia się pracownika na piśmie.

§ 16. Doręczenia decyzyj (orzeczeń i zarządzeń) w sprawach, wynikłych z niniejszego rozporządzenia, są ważne i powodują bieg terminów, jeśli uskuteczniono je do rąk własnych pracownika.

Decyzje, od których służy pracownikowi prawo odwołania (§ 17), doręcza się za pokwitowaniem.

Jeżeli nieznane jest miejsce pobytu pracownika, który nie ustanowił pełnomocnika, lub też gdy pracownik lub jego pełnomocnik odmawia przyjęcia pisma, zawierającego decyzję, wówczas obwieszcza się je przez wywieszenie w widocznem miejscu w urzędzie, do którego personelu pracownik należy. Doręczenie uważa się za dokonane po upływie siedmiu dni od wywieszenia pisma.

Postanowienia niniejszego paragrafu nie odnoszą się do doręczeń w postępowaniu dyscyplinarnem, unormowanych § 110.

§ 17. Jeżeli rozporządzenie niniejsze inaczej nie postanawia, pracownik może od decyzji (orzeczeń i zarządzeń), w sprawach wynikłych z niniejszego rozporządzenia, wnieść w porządku służbowym (§ 20) odwołanie na piśmie do władzy wyższej, której orzeczenie jest w toku instancji ostateczne.

Odwołanie należy wnieść w terminie czternastodniowym, o ile rozporządzenie niniejsze nie stanowi inaczej (§§ 37 i 73 ust. 2).

Bieg terminu rozpoczyna się z dniem następujący po dniu doręczenia decyzji. Niedziele i święta ustawowe nie wstrzymują ani rozpoczęcia, ani biegu terminów. Jeżeli koniec terminu przypada na niedzielę lub święto ustawowe, to za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy dzień powszedni.

Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem nadano pismo, zawierające odwołanie, w urzędzie pocztowym lub telegraficznym Rzeczypospolitej.

W razie uchybienia terminu wniesienia odwołania zarówno instancja odwoławcza, jak i władza, od której decyzji odwołanie wniesiono, może przywrócić termin na prośbę pracownika, gdy udowodni on, że uchybienie terminu nastąpiło bez jego winy, z powodu przeszkód nie do przezwyciężenia.

Prośbę o przywrócenie terminu może pracownik wnieść wraz z odwołaniem w terminie siedmiodniowym od ustania przeszkody. Nieuwzględnienia takiej prośby nie można zaskarżyć.

Odwołanie nie ma mocy odraczającej, jeśli rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi (§ 101).

Część II.
Obowiązki pracownika.

§ 18. Pracownik obowiązany jst Rzeczypospolitej wiernie służyć, przestrzegać ściśle wszelkich ustaw i przepisów państwowych, jako też wszelkich przepisów kolejowych, regulaminów służbowych i instrukcyj, wykonywać czynności połączone z jego stanowiskiem gorliwie, według swej najlepszej wiedzy i woli, strzec interesów P. K. P. i zapobiegać wszystkiemu, co tym interesom szkodę przynieść może, dbać o mienie, stanowiące własność państwową P. K. P. lub im przez osoby trzecie powierzone, jak również znalezione na terenie kolejowym.

Pracownik winien zaniechać wszystkiego, co mogłoby zakłócić należyty bieg pracy na kolejach lub normalny tok urzędowania.

Zachowanie się pracownika w służbie i poza służbą winno odpowiadać zasadom uczciwości i przyzwoitości.

§ 19. Pracownik obowiązany jest do wykonywania poleceń służbowych zwierzchnika (ów).

Zwierzchnikiem jest ten, kogo wedle przepisów organizacyjnych i służbowych lub z mocy osobnego zarządzenia powołano do kierownictwa względnie wydawania poleceń służbowych.

Przez wyrażenie „władza przełożona", używane w niniejszem rozporządzeniu, rozumieć należy urzędy (organa) P. K. P., podlegające bezpośrednio naczelnej władzy P. K. P. (Ministrowi Komunikacji), zaś w stosunku do kierowników tych urzędów — naczelną władzę P. K. P. (Ministra Komunikacji). Przez wyrażenie „władza służbowa" rozumieć należy wszystkie urzędy P. K. P. w stosunku do zatrudnionych w nich pracowników. Dla kierowników urzędów władzą służbową jest urząd bezpośrednio wyższy.

§ 20. Sprawy służbowe pracowników rozstrzyga się w porządku służbowym. Z prośbami, przedstawieniami i skargami podwładny winien zwracać się ustnie lub pisemnie do bezpośredniego zwierzchnika, który je rozważy i załatwi, lub gdy załatwienie przekracza jego zakres działania, przekaże bezzwłocznie władzy właściwej.

Prośby, załatwiane w myśl postanowień niniejszego rozporządzenia i innych przepisów przez władze wyższe oraz odwołania (§ 17) wnosi się zawsze w drodze pisemnej.

Skargi przeciw zwierzchnikowi podwładny może wnieść wprost do władzy, której ten zwierzchnik bezpośrednio podlega.

Władze wyższe zawiadamiają pracowników o swych decyzjach na piśmie za pośrednictwem władz służbowych.

Bez zezwolenia władzy przełożonej nie wolno pracownikowi w żadnej formie wytaczać w prasie spraw dotyczących jego stosunku służbowego, a tem bardziej działalności P. K. P.

§ 21. Zwierzchnik czuwa nad należytem wykonywaniem czynności służbowych i odpowiedniem zachowaniem się podwładnych na służbie.

W związku z tem zwierzchnik jest obowiązany wskazywać podwładnym czynności, które ci mają wykonywać, zaopatrywać ich w instrukcje, potrzebne do wykonywania służby, zawiadamiać o dotyczących ich przepisach i zarządzeniach służbowych, dawać potrzebne wskazówki i wyjaśnienia.

Względem podwładnych winien zwierzchnik postępować bezstronnie i uprzejmie, jednak z należytą stanowczością.

Pozatem winien zwierzchnik zaznajamiać swych zastępców względnie starszych podwładnych z ogólnym biegiem spraw służbowych i dbać o właściwy podział pracy.

Obowiązkiem zwierzchnika jest wydawanie rzetelnej opinji o swoich podwładnych.

W razie naruszenia obowiązków służbowych przez podwładnego, zwierzchnik obowiązany jest zbadać dokładnie i bezstronnie sprawę i zastosować względnie spowodować zastosowanie przepisów zawartych w Części V niniejszego rozporządzenia.

§ 22. Zwierzchnikowi nie wolno wdawać się z podwładnymi w interesy pieniężne ani też domagać się lub przyjmować od nich, bądź dla siebie, bądź dla swej rodziny (domowników), podarunków lub innych świadczeń i korzyści, zaofiarowanych w jakiejkolwiek bądź formie.

Zwierzchnikowi nie wolno, nawet za wynagrodzeniem, używać podwładnego do posług prywatnych, zarówno w czasie wykonywania przezeń służby, jak i w czasie wolnym od służby. Wyjątki od tego są dopuszczalne jedynie za piśmiennem zezwoleniem władzy przełożonej i odpowiedniem wynagrodzeniem podwładnego.

Zwierzchnikowi nie wolno wywierać na podwładnych wpływu dla celów nie mających nic wspólnego ze służbą kolejową.

§ 23. Wobec zwierzchnika(ów) i innych pracowników starszych stanowiskiem pracownik winien zachowywać się z należytym szacunkiem i odpowiednio do wymagań dyscypliny służbowej.

W stosunkach wzajemnych pracownicy obowiązani są zachowywać się uprzejmie i popierać przy spełnianiu zadań służbowych.

§ 24. Pracownik obowiązany jest wykonywać wszystkie czynności, połączone z jego stanowiskiem i wypełniać w tym zakresie wszystkie zlecenia służbowe, otrzymane od bezpośredniego i wyższych zwierzchników, jeśli te nie sprzeciwiają się wyraźnie obowiązującym przepisom ustawowym lub nie zagrażają jawnie bezpieczeństwu ruchu.

Jeśli odmowa wykonania zlecenia służbowego z powyższych powodów nie okaże się uzasadnioną, pociąga się pracownika do odpowiedzialności służbowej.

O otrzymaniu zlecenia wprost od wyższego zwierzchnika winien pracownik zawiadomić bezpośredniego zwierzchnika.

§ 25. Na zlecenie zwierzchnika, wydane w razie koniecznej potrzeby, uzasadnionej ważnemi względami służbowemi, pracownik obowiązany jest załatwiać również i takie czynności służbowe, które nie odpowiadają wprawdzie obowiązkom przywiązanym do zajmowanego przezeń stanowiska, jednakże mieszczą się w jego kwalifikacjach służbowych lub zawodowych.

§ 26. W nagłych wypadkach, zagrażających bezpieczeństwu ruchu, ciąży na każdym pracowniku obowiązek samorzutnego objęcia opuszczonego przez innego pracownika posterunku w znanej mu gałęzi służby.

Poza tem każdy pracownik ma obowiązek współdziałania przy zapobieganiu wszystkiemu, co grozi niebezpieczeństwem dla ruchu, zagraża życiu ludzkiemu, mieniu Państwa lub P. K. P., względnie mieniu osób trzecich P. K. P. powierzonemu. Jeśli to tylko leży w jego mocy, winien przedsięwziąć niezwłocznie wszystkie dostępne środki dla uchylenia niebezpieczeństwa i udzielenia pomocy oraz zawiadomić właściwe organa P. K. P.

§ 27. O wszelkich zauważonych nadużyciach służbowych innych pracowników PKP., bez względu na zajmowane przez nich stanowiska, pracownik obowiązany jest donieść bezpośredniemu zwierzchnikowi, następnemu zaś z kolei zwierzchnikowi względnie władzy wyższej wtedy, gdy nadużyć tych dopuści się jego bezpośredni zwierzchnik.

§ 28. W stosunku do publiczności, a w szczególności do osób korzystających z usług kolei, pracownik winien postępować bezstronnie i bezinteresownie oraz zachowywać się uprzejmie, lecz stanowczo, nie dopuszczając do naruszenia istniejących przepisów, zaś w razie ich przekroczenia zastosować bezwarunkowo przewidziane dla danego zajścia sposoby postępowania celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Za spełnianie czynności służbowych lub w związku z ich pełnieniem wzbronione jest przyjmowanie lub domaganie się od publiczności, a w szczególności od osób korzystających z usług kolei, podarunków, wynagrodzenia pieniężnego oraz innych korzyści materjalnych lub osobistych, zaofiarowanych w jakiejkolwiek formie bądź bezpośrednio, bądź pośrednio pracownikowi lub jego rodzinie (domownikom).

§ 29. Pracownik obowiązany jest zachowywać w tajemnicy sprawy służbowe bez względu na to, w jaki sposób powziął o nich wiadomość, jeśli władze sprawy takie wyraźnie uznały lub oznaczyły jako tajne, oraz gdy utrzymania ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne, względy służbowe albo interes osób korzystających z usług kolei.

Pracownik powinien zachować tajemnicę tę także wobec innych pracowników, z wyjątkiem takich, którym jest obowiązany donosić o tych sprawach służbowo.

Władza przełożona może w poszczególnych przypadkach zwalniać pracowników od obowiązku dochowania tajemnicy służbowej. Zwolnienie następuje w formie piśmiennej.

Pracownikowi nie wolno informować osób niepowołanych nawet o takich sprawach służbowych, które nie mają charakteru spraw tajnych.

§ 30. Pracownik obowiązany jest przestrzegać ustalonych godzin pracy.

W wyjątkowych przypadkach, jeśli wymagają tego względy służbowe, pracownik obowiązany jest na zlecenie zwierzchnika pełnić służbę także poza ustalonemi godzinami pracy.

§ 31. Opuszczenie przez pracownika posterunku służbowego lub wydalenie się z lokalu służbowego podczas godzin pracy może nastąpić jedynie za zezwoleniem zwierzchnika.

Samowolne opuszczenie względnie uchylenie się od służby pociąga za sobą odpowiedzialność służbową oraz potrącenie pobieranego uposażenia za czas nieusprawiedliwionej nieobecności.

§ 32. Pracownik obowiązany jest mieszkać w miejscowości, w której pełni służbę, wskazać władzy służbowej dokładny swój adres i donosić o każdej jego zmianie.

Władza służbowa może na prośbę pracownika zezwolić na obranie innego miejsca zamieszkania, pod tym jednak warunkiem, że pracownik będzie mógł punktualnie i bez przeszkód czynić zadość wszystkim obowiązkom służbowym.

Władza służbowa może w razie koniecznej potrzeby uzależnić od swego zezwolenia wydalenie się z miejsca zamieszkania pracowników pewnych kategoryj, nawet poza godzinami pracy. W nadzwyczajnych i niecierpiących zwłoki okolicznościach ograniczenie takie może zarządzić czasowo także bezpośredni zwierzchnik pracownika.

Pracownik służby wykonawczej, związanej z ruchem pociągów, winien przed każdorazowem opuszczeniem miejsca stałego zamieszkania uwiadomić o tem bezpośredniego zwierzchnika, z równoczesnem podaniem miejscowości chwilowego pobytu i adresu.

§ 33. Stawienie się na służbę w stanie nietrzeźwym lub pełnienie jej w tym stanie pociąga za sobą, prócz odpowiedzialności służbowej, usunięcie pracownika od pełnienia służby, względnie niedopuszczenie go do służby, ze skutkiem przewidzianym w § 31 ust. 2.

Stwierdzenie stanu nietrzeźwości pracownika następuje w formie protokółu, spisanego w obecności lekarza kolejowego lub dwóch świadków.

§ 34. O chorobie, stnowiącej przeszkodę w pełnieniu służby, winien pracownik zawiadomić natychmiast władzę służbową za pośrednictwem bezpośredniego zwierzchnika; w czasie choroby jest pracownik obowiązany na zlecenie władzy służbowej poddawać się badaniu lekarza kolejowego.

Pracownikowi, uznanemu przez lekarza kolejowego za niezdolnego do pełnienia służby z powodu choroby, władza przełożona może zezwolić na pobyt poza stałem miejscem zamieszkania na czas oznaczony przez lekarza kolejowego. Pracownik jest obowiązany wówczas podać dokładny swój adres.

§ 35. Władza właściwa może przenieść pracownika w tej samej lub do innej miejscowości:

1) z urzędu, w razie służbowej potrzeby,
2) w drodze konkursu,
3) na prośbę pracownika,
4) za karę, na mocy prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego.

Przeniesienie z urzędu może nastąpić na takie samo, równorzędne lub inne stanowisko, odpowiadające jednak kwalifikacjom służbowym lub zawodowym pracownika, z zachowaniem posiadanego stopnia uposażenia lub wynagrodzenia.

Pracownik, przeniesiony na własną prośbę na stanowisko niższe, otrzymuje stopień uposażenia lub wynagrodzenia przywiązane do tego niższego stanowiska.

W celu umożliwienia przeniesionemu pracownikowi dokonania przeprowadzki do nowej miejscowości, zwalnia go dotychczasowa władza służbowa na czas konieczny od pełnienia służby.

§ 36. Minister Komunikacji wydaje przepisy w zakresie umundurowania pracowników, a w szczególności określa, które kategorje pracowników obwiązane są do noszenia pełnego lub częściowego munduru.

§ 37. Pracownika można pociągnąć do odpowiedzialności materalnej za szkodę, wynikłą z jego winy dla P. K. P. z powodu jego czynności służbowych, co nie wyklucza odpowiedzialności porządkowej i dyscyplinarnej.

Jeśli winę za szkodę, wynikłą dla P.K.P., ponosi kilku pracowników, a wysokość szkody, wyrządzonej przez każdego z nich nie da się określić, wówczas wszyscy odpowiadają solidarnie.

Orzeczenie o obowiązku zwrotu szkody i jej wysokość w postępowaniu administracyjnem wydaje władza przełożona po przeprowadzeniu dochodzenia.

W dochodzeniach należy przesłuchać pracownika, zbadać świadków, a w razie potrzeby biegłych, bez odbierania od nich przysięgi, oraz sprawdzić inne dowody, w szczególności zaś dowody z ksiąg akt i dokumentów. Pracownik ma prawo zadawać pytania świadkom i biegłym, uczestniczyć w sprawdzaniu innych dowodów oraz przeglądać i sporządzać odpisy z akt dochodzenia.

Orzeczenie winno być uzasadnione i ma zawierać pouczenie o odwołaniu.

Od orzeczenia może pracownik wnieść odwołanie (§ 17) do naczelnej władzy P.K.P. (Ministra Komunikacji), za pośrednictwem władzy przełożonej (orzekającej), w terminie miesięcznym od dnia następnego po dniu doręczenia orzeczenia.

Orzeczenie naczelnej władzy P. K. P. (Ministra Komunikacji) jest ostateczne w postępowaniu administracyjnem.

§ 38. Pracownik, którego ostatecznem orzeczeniem administracyjnem zobowiązano do zwrotu szkody, może w terminie miesięcznym po doręczeniu tego orzeczenia wystąpić na drodze sądowej przeciw P. K. P. z powództwem o ustalenie, że roszczenie P. K. P. nie istnieje wogóle lub w stosunku do niego w całości lub w części. W sporze tym obowiązek udowodnienia istnienia winy i szkody ciąży na P. K. P.

Dla tego rodzaju powództw, wnoszonych przez pracowników na terenie Wolnego Miasta Gdańska, posiadających obywatelstwo polskie, właściwe są sądy rzeczowo-właściwe w Toruniu.

Powództwo sądowe nie wstrzymuje wykonania orzeczenia administracyjnego.

§ 39. Pracownik, obrażony podczas pełnienia służby lub w związku z jej pełnieniem, obowiązany jest zawiadomić o tem bezzwłocznie w drodze służbowej władzę przełożoną celem uzyskania zezwolenia na wytoczenie skargi karno-sądowej.

Władza przełożona po zbadaniu sprawy odmówi przy podaniu przyczyn odmowy, lub udzieli zezwolenia na wniesienie skargi w terminie czternastodniowym od dnia wniesienia prośby.

Jeśli pracownika podczas pełnienia służby lub w związku z jej pełnieniem obraził drugi pracownik, funkcjonarjusz państwowy, samorządowy lub osoba wojskowa, obrażony obowiązany jest donieść o tem właściwej władzy obrażającego.

Władza przełożona może nakazać pracownikowi wytoczenie skargi o obrazę czci. W razie zasądzenia winnego w tym wypadku i nieściągalności kosztów sądowych P. K. P. zwracają skarżącemu rzeczywiste koszty procesu we wszystkich instancjach.

Skargi sądowo-karnej, wytoczonej na podstawie zezwolenia lub nakazu władzy nie wolno pracownikowi wycofać lub umo[rz]yć bez jej zezwolenia.

Niezastosowanie się pracownika do przepisów, zawartych w poprzednich ustępach pociąga za sobą odpowiedzialność służbową.

§ 40. Pracownikowi nie wolno przyjmować takich ubocznych posad, ani też oddawać się takim zajęciom, których wykonywanie stałoby w sprzeczności z jego obowiąz[k]ami służbowemi, względnie z jego stanowiskiem, przeszkadzałoby mu w należytem wykonywaniu czynności służbowych lub mogłoby wywołać uzasadnione podejrzenie o stron[ni]iczość.

Pracownik jest obowiązany donosić [w] drodze służbowej władzy przełożonej o każdem zajęciu ubocznem, przynoszącem mu ja[]kiekolwiek korzyści materjalne i zaniecha[ć] takich zajęć, których pełnienie uzna władz[a] przełożona za niewskazane w myśl postano[]wień ust. 1.

Zgłoszeniu nie podlegają: zarządzani[e] nieruchomością własną, lub cudzą na pod[]stawie ustawy, tudzież praca naukowa, lite[]racka oraz artystyczna w ścisłem znaczeniu.

W następujących przypadkach winie[n] pracownik uzyskać uprzednie zezwoleni[e] władzy przełożonej:

a) w razie zamiaru wstąpienia do gron[a] założycieli lub też do zarządu i rad nadzor[]czych spółek na zysk obliczonych;

b) w razie zamiaru założenia lub naby[]cia przedsiębiorstwa przemysłowego lub han[]dlowego.

Pracownikowi nie wolno ani bezpośred[]nio, ani za pośrednictwem osób trzecich:

1) ubiegać się o koncesję na budow[ę] kolei lub na prowadzenie przedsiębiorstw[a] kolejowego;

2) podejmować się robót budowlanych lub dostaw dla P. K. P., jak również być wła[]ścicielem lub zarządcą jakiegokolwiek przed[]siębiorstwa na kolejach;

3) oddawać się zajęciom w biurach prze[]wozowo-reklamacyjnych.

Niedozwolone jest publiczne pełnieni[e] zajęć ubocznych z odznakami służbowemi.

§ 41. Bez zezwolenia władzy przełożo[]nej nie wolno pracownikowi występować [w] charakterze biegłego sądowego w sprawach pozostających w bezpośrednim związku z je[]go czynnościami służbowemi. Postanowienie to nie odnosi się do przypadku, gdy sąd za[]żąda opinji pracownika lub biegłego.

Część III.

Prawa pracowników.

§ 42. Pracownik etatowy i kandydat ma[]ją prawo do uposażenia stałego, płatnego miesięcznie zgóry; pracownik nieetatowy ma prawo do wynagrodzenia dziennego, zależnie od ilości dni dokonanej pracy, płatnego za[]sadnioczo miesięcznie zdołu.

Do czasu wydania norm uposażenia (wy[]nagrodzenia) pracowników (art. 27 rozpo[]rządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn[ia] 24 września 1926 r.) Minister Komunikac[ji] władny będzie ustalać uprawnienia praco[]

wników do otrzymywania specjalnych dodatków, uzasadnionych szczególnemi właściwościami służby, do należytości za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia, do otrzymywania odzieży służbowej po cenach ulgowych, zaliczek na uposażenie lub wynagrodzenie, wreszcie uprawnienia pracowników oraz ich rodzin do korzystania z bezpłatnych lub ulgowych przejazdów i przewozów.

Pracownik i jego najbliższa rodzina mają prawo do opieki lekarskiej i środków leczniczych w zakresie, który ustali rozporządzenie Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej.

§ 43. Ustępowanie, pod jakimkolwiek tytułem, prawa do uposażenia lub wynagrodzenia jest wzbronione. Wszelka umowa przeciwna temu jest nieważna.

§ 44. Uposażenie lub wynagrodzenie pracownika ulega zajęciu administracyjnemu oprócz zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu, nie wyżej niż do wysokości piątej części sumy uposażenia lub wynagrodzenia, przypadającego do wypłaty.

Uposażenie lub wynagrodzenie pracownika ulega w tych samych granicach zajęciu na podstawie prawomocnego orzeczenia administracyjnego, określonego w § 37, z tem zastrzeżeniem, że w razie zbiegu zapowiedzeń i zajęć należności P.K.P. z tytułu zwrotu szkody mają pierwszeństwo przed innemi roszczeniami i konkurują tylko z alimentami.

Uposażenie lub wynagrodzenie pracownika ulega zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu za alimenty do wysokości dwóch piątych części uposażenia lub wynagrodzenia, przyczem pozostałe trzy piąte części wolne są od wszelkich zapowiedzeń i zajęć.

Przy zbiegu zapowiedzeń za alimenty i za inne należności lub długi, jedna piąta część uposażenia lub wynagrodzenia pracownika staje się przedmiotem stosunkowego podziału zarówno na alimenty, jak na inne należności lub długi, dalszą zaś jedną piątą część przekazuje się wyłącznie na zaspokojenie samych tylko alimentów, o ileby pierwsza piąta część na nie, przy zbiegu innych wierzytelności, nie wystarczała.

§ 45. Z uposażenia lub wynagrodzenia, wypłacanego pracownikowi, potrąca się, niezależnie od zajęć administracyjnych lub zapowiedzeń i zajęć sądowych (§ 44):

1) należności, przypadające P. K. P. od pracownika za świadczenia w naturze oraz zaliczki pieniężne, pobrane na rachunek uposażenia lub wynagrodzenia;

2) potrącenia za opuszczony czas służby (§ 31 i 33);

3) kary pieniężne nałożone przez władze P. K. P. (§ 65), przyczem miesięcznie można z tego tytułu potrącić nie więcej niż dziesiątą część miesięcznego uposażenia lub wynagrodzenia;

4) grzywny pieniężne, nałożone przez przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej w postępowaniu dyscyplinarnem (§ 93).

Potrąceń, wskazanych w p. 1 i 2, dokonywać wolno tylko w granicach § 44.

§ 46. Od zapowiedzeń i zajęć, określonych w § 44, oraz potrąceń wymienionych w § 45, o ile poszczególne ustawy inaczej nie stanowią, wyłączone są:

1) należności za podróże służbowe i przeniesienia oraz wogóle należności uboczne lub dodatki, przedstawiające zwrot wydatków poniesionych w służbie;

2) nagrody pieniężne;

3) zasiłki na opłaty szkolne;

4) zapomogi.

§ 47. Do każdego stanowiska etatowego przywiązany jest stopień uposażenia i tytuł służbowy.

Posunięcie pracownika ze stanowiska niższego na wyższe następuje według uznania właściwej władzy, **która przy obsadzaniu wakansu bierze pod uwagę przedewszystkiem kwalifikacje służbowe, wymagane na dane stanowisko, przy równych zaś kwalifikacjach starszeństwo służbowe** (§ 14).

Posunięcie pracownika z niższego na wyższe stanowisko jest wykluczone:

1) w razie niedostatecznej kwalifikacji służbowej;

2) w czasie, którego nie zalicza się do służby;

3) w czasie, gdy trwają skutki kary dyscyplinarnej;

4) w czasie, gdy pracownik zawieszony jest w służbie.

§ 48. Pracownik etatowy i kandydat pobierają w czasie nieobecności na służbie z powodu choroby, do chwili powrotu na służbę lub rozwiązania stosunku służbowego całkowite stałe uposażenie, pracownik zaś nieetatowy 75 proc. wynagrodzenia.

§ 49. W razie złego stanu zdrowia, nie wykluczającego jednak możności pełnienia obowiązków służbowych, może władza przełożona udzielić pracownikowi na podstawie świadectwa lekarza kolejowego urlopu dla poratowania zdrowia (zdrowotnego).

§ 50. Pracownik, który z powodu pojawienia się choroby zakaźnej w rodzinie (wśród domowników) pozostać musi w myśl obowiązujących przepisów w odosobnieniu i wskutek tego nie pełni służby przez czas odosobnienia, pobiera w tym czasie całkowite stałe uposażenie lub wynagrodzenie.

§ 51. Pracownikowi nie służy prawo do uposażenia (wynagrodzenia) przez czas odbywania kary pozbawienia osobistej wolności.

Władza przełożona może jednak, według swego uznania, przyznać na ten czas rodzinie pracownika etatowego lub kandydata pewien zasiłek na utrzymanie, nie przekraczający jednak połowy uposażenia pracownika.

§ 52. Przy przesiedleniu z powodu przeniesienia (§ 35) pracownik ma prawo bezpłatnego przejazdu i przewodu swoich ruchomości koleją, stosownie do obowiązujących w tej mierze przepisów (§ 42).

Ponadto w przypadkach, wymienionych w § 35 p. 1 i 2, należy się pracownikowi zwrot ubocznych kosztów przeprowadzki w wysokości ustalonej w osobnych przepisach (§ 42). Zwrot kosztów należy się również pracownikowi przy przeprowadzkach, na polecenie władzy, w tej samej miejscowości z mieszkania w budynku, stanowiącym własność Państwa lub P. K. P., do innego mieszkania.

Jeżeli pracownik, przeniesiony z urzędu lub w drodze konkursu, musi z powodu braku mieszkania w nowej siedzibie służbowej prowadzić podwójne gospodarstwo, wówczas władza przełożona, po stwierdzeniu powyższych okoliczności, przyznaje mu stosowne odszkodowanie, nie przewyższające jednak połowy normalnych djet i nie na czas dłuższy, niż na przeciąg jednego roku.

§ 53. Pracownik ma prawo do corocznego urlopu dla wypoczynku, z zachowaniem uposażenia lub wynagrodzenia, w ustalonym przez władzę porządku, w następującym wymiarze:

A. pracownicy umysłowi pracujący:

a) mający od 1—3 lat służby, przez 14 dni,

b) mający od 3—10 lat służby, przez 21 dni,

c) mający od 10—20 lat służby, przez 28 dni,

d) mający ponad 20 lat służby, przez 35 dni;

B. inni pracownicy:

a) mający od 1—3 lat służby, przez 8 dni,

b) mający ponad 3 lata służby, przez 15 dni.

Urlop wypoczynkowy w wymiarze określonym pod A. przysługuje również pracownikom pełniącym inną służbę, jeśli ona wyczerpuje szczególnie system nerwowy.

Osobne przepisy, wydane przez Ministra Komunikacji, określą kategorje pracowników wymienionych w poprzednim ustępie.

Ze względów służbowych niecierpiących zwłoki, może władza wstrzymać pracownikowi rozpoczęcie udzielonego urlopu wypoczynkowego lub odwołać go z urlopu; z chwilą, gdy te względy ustaną, należy mu umożliwić rozpoczęcie lub dalsze korzystanie z urlopu oraz zwrócić udowodnione koszty, spowodowane nieprzewidzianem odwołaniem z urlopu.

Jeżeli pracownik z polecenia władzy służbowej nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego w całości lub części, należy mu się za każdy dzień niewykorzystanego urlopu odszkodowanie w wysokości połowy normalnej djety.

Do wymiaru urlopu wypoczynkowego nie wlicza się przerw w służbie spowodowanych chorobą, nieszczęśliwym wypadkiem, odosobnieniem (§ 50) oraz ćwiczeniami wojskowemi.

Pracownik może otrzymać także urlop dla załatwienia ważnych spraw osobistych i rodzinnych w najwyższym rocznym wymiarze siedmiu dni. Urlopu przekraczającego ten wymiar można pracownikowi udzielić tylko na poczet przysługującego mu urlopu wypoczynkowego.

§ 54. W razie koniecznej potrzeby władza przełożona może udzielić pracownikowi wyjątkowo urlopu na czas do jednego roku, z równoczesnem zupełnem wstrzymaniem uposażenia lub wynagrodzenia i wszelkich innych świadczeń, wynikających z niniejszego rozporządzenia.

Okresu trwania takiego urlopu nie wlicza się do czasu służby.

Naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji) może udzielić urlopu i na czas dłuższy, jeśli to jest pożądane z ważnych względów publicznych.

§ 55. Pracownik otrzymuje, w razie wyboru go do ciała ustawodawczego w charakterze posła lub senatora, urlop na czas trwania mandatu, z równoczesnem wstrzymaniem, przez cały ten czas, uposażenia lub wynagrodzenia.

Czas sprawowania mandatu do ciała ustawodawczego zalicza się całkowicie do czasu służby na P. K. P.

Działalność pracownika w czasie i z powodu wykonywania tego mandatu nie może pociągać dla niego żadnych represyj służbowych.

Uposażenie lub wynagrodzenie, wstrzymane w myśl ust. 1, należy się pracownikowi od dnia rzeczywistego ponownego objęcia służby.

Niezgłoszenie się pracownika do objęcia służby na P. K. P. bez usprawiedliwionej przyczyny w ciągu czternastu dni po wygaśnięciu mandatu uważa się za dobrowolne wystąpienie ze służby.

Część IV.

Stosunki służbowe pracowników podczas pełnienia służby wojskowej.

§ 56. Stosunek służbowy pracownika, powołanego do służby wojskowej na ćwiczenia albo wskutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, trwa nadal przez cały czas tej służby wojskowej.

Stosunku tego nie rozwiązuje się także z pracownikiem, którego przed zadośćuczynieniem obowiązkowi czynnej służby wojskowej mianowano pracownikiem etatowym lub zaliczono w poczet kandydatów lub pracowników nieetatowych za zezwoleniem naczelnej władzy P. K. P. (Ministra Komunikacji) § 3), a którego powołano następnie do pełnienia czynnej służby wojskowej.

§ 57. Pracownik powołany do pełnienia czynnej służby wojskowej (§ 56 ust. 2) nie ma prawa do uposażenia lub wynagrodzenia od najbliższego terminu płatności.

Okres tej służby wlicza się do czasu służby na P. K. P.

§ 58. W czasie odbywania ćwiczeń wojskowych pracownik etatowy i kandydat mają prawo do całkowitego uposażenia, pracownikowi nieetatowemu natomiast wstrzymuje się wynagrodzenie.

Pracownikowi nieetatowemu, mającemu na utrzymaniu rodzinę (żonę, dzieci), przyznaje się za czas odbywania ćwiczeń wojskowych zasiłek w wysokości 75% pobieranego przezeń zasadniczego wynagrodzenia od dnia wstrzymania wypłaty tego wynagrodzenia, jeśli inne przepisy nie przewidują na ten czas zasiłku dla rodzin w tej samej wysokości; w przeciwnym razie uzupełnia się różnicę do wysokości 75% wynagrodzenia w służbie kolejowej.

Czas służby na P. K. P. nie doznaje podczas ćwiczeń wojskowych żadnej przerwy.

§ 59. Pracownik etatowy i kandydat, powołani do służby wojskowej wskutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, mają prawo, jeżeli ich stałe uposażenie z tytułu służby kolejowej jest wyższe od całkowitego uposażenia wojskowego, pobierać różnicę do wysokości uposażenia w służbie kolejowej przy uwzględnieniu każdorazowych zmian, zachodzących w uposażeniu w służbie kolejowej i wojskowej.

Pracownikowi etatowemu i kandydatowi, o ile są samotni, wstrzymuje się to prawo w razie dostania się do niewoli lub zaginięcia na terenie działań wojennych.

Rodzina (żona i dzieci) pracownika etatowego i kandydata, pozostającej na jego utrzymaniu, przyznaje się w czasie pobytu pracownika w niewoli (zaginięcia) 50% pobieranego przezeń zasadniczego uposażenia rodzinie pracownika, który zaginął, nie może trwać dłużej niż 3 lata od chwili zaprzestania działań wojennych.

Po powrocie pracownika etatowego lub kandydata z niewoli i po stwierdzeniu, że dostał się do niewoli lub zaginął bez własnej winy, przyznaje się mu i za cały czas niewoli (zaginięcia) wstrzymaną różnicę uposażenia.

Pracownikowi nieetatowemu, powołanemu do służby wojskowej, określonej w ustępie pierwszym, wstrzymuje się wypłatę całego wynagrodzenia od najbliższego terminu płatności.

Rodzinie pracownika nieetatowego, pozostającego na jego utrzymaniu, przyznaje się 50% pobieranego przezeń wynagrodzenia przez cały czas służby wojskowej, określonej w ustępie pierwszym i przez cały czas pobytu w niewoli (zaginięcia na terenie działań wojennych) z zastrzeżeniem, wskazanem w ust. 3.

Czas służby na P. K. P. nie doznaje przerwy podczas służby, określonej w ustępie pierwszym, lub niewoli (zaginięcia) bez własnej winy.

§ 60. Zastosowanie postanowień zawartych w § 59 do pracownika, który w czasie zarządzonej mobilizacji lub w ciągu trwania wojny dobrowolnie do służby wojskowej wstępuje, zależy od uzyskania zezwolenia władzy przełożonej na dobrowolne wstąpienie do wojska.

§ 61. Pracownik, powołany do służby wojskowej w przypadkach, wymienionych w §§ 57, 58, 59 lub dobrowolnie wstępujący do służby wojskowej w przypadkach, wymienionych w § 60, winien po odbyciu czynnej służby wojskowej (§ 57) lub po ustaniu obowiązku służby wojskowej (§§ 58, 59, 60) zgłosić się bezzwłocznie do służby na P. K. P.

Niezgłoszenie się pracownika w przeciągu czternastu dni do służby kolejowej bez usprawiedliwionej przyczyny, uważa się za dobrowolne wystąpienie ze służby.

Pracownika, który z własnej woli pozostaje w służbie wojskowej nadal, chociaż nie jest do tego w myśl przepisów zobowiązany, uważa się za dobrowolnie występującego ze służby na P. K. P. z dniem ustania obowiązku do pozostawania w służbie wojskowej.

Z pracownikiem, uznanym po powrocie z wojska za niezdolnego do służby kolejowej (§ 3 p. 5), rozwiązuje się stosunek służbowy, przy zastosowaniu obowiązujących przepisów emerytalnych, tak samo, jak gdyby niezdolność do pracy zaszła w czasie pełnienia służby na P. K P. W razie śmierci pracownika w czasie służby wojskowej postanowienie to stosuje się analogicznie do jego rodziny.

Część V.

Odpowiedzialność służbowa pracowników.

§ 62. Naruszenie przez pracownika obowiązków służbowych kwalifikuje się jako występek lub wykroczenie służbowe.

Występkiem służbowym jest każde przewinienie pracownika pochodzące ze złego zamiaru, chęci zysku lub naruszające dyscyplinę służbową, oraz takie przewinienie, pochodzące z niedbalstwa, które zagraża bezpieczeństwu ruchu, naraża istotnie lub może narazić na znaczniejszą szkodę własność lub interes P. K. P., ich pracowników lub osób korzystających z usług kolei.

Występkami służbowemi są również naruszenia obowiązków nie posiadające powyższych cech, jeżeli pracownik popełni je kilkakrotnie.

Wszystkie inne przewinienia są wykroczeniami służbowemi.

§ 63. Za naruszenie obowiązków służbowych, określone w § 62 ponosi pracownik odpowiedzialność służbową, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej.

§ 64. Za wykroczenia służbowe nakłada się kary porządkowe, zaś za występki służbowe kary dyscyplinarne.

§ 65. Kary porządkowe są następujące:

a) upomnienie,

b) kara pieniężna do wysokości 10% należnego za miesiąc uposażenia lub wynagrodzenia.

Kary pieniężne wpływają na rzecz instytucyj humanitarnych, utworzonych dla pracowników P. K. P. lub ich rodzin.

Do wymierzania kar porządkowych uprawnione są władze służbowe oraz wyższe w granicach, zakreślonych w przepisach organizacyjnych.

Przed wymierzeniem kary porządkowej należy zbadać zarówno okoliczności towarzyszące naruszeniu przez pracownika obowiązków służbowych, jak i stopień winy oraz należy dać pracownikowi możność usprawiedliwienia się.

O nałożeniu kary porządkowej oraz o przyczynie ukarania należy zawiadomić pracownika na piśmie.

Orzeczenie o tej karze można zaskarżyć w ciągu czternastu dni od dnia doręczenia orzeczenia w drodze odwołania do wyższej instancji (§ 17).

Orzeczenie instancji odwoławczej nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

§ 66. Kary dyscyplinarne są następujące:

1) nagana,

2) wstrzymanie posunięcia do wyższego szczebla uposażenia lub wynagrodzenia na przeciąg czasu od roku do trzech lat,

3) usunięcie z dotychczasowego stanowiska w drodze przeniesienia w obrębie tej samej lub do innej miejscowości, z równoczesnem obniżeniem uposażenia lub wynagrodzenia o jeden stopień,

4) zwolnienie ze służby,

5) zwolnienie ze służby ze stałem lub czasowem zmniejszeniem zaopatrzenia emerytalnego, względnie odprawy, w granicach od 10 do 50%,

6) wydalenie ze służby.

Kara dyscyplinarna wymieniona w p. 1 pozbawia możności posunięcia na wyższe stanowisko na przeciąg jednego roku, wymieniona w p. 2 na przeciąg czasu, na który kara opiewa, wymieniona wreszcie w p. 3 na przeciąg dwóch lat od dnia prawomocności orzeczenia.

Kary dyscyplinarne zapisuje się do wykazu stanu służby pracownika.

§ 67. Kara wydalenia pracownika ze służby pociąga za sobą utratę wszystkich praw, wynikających ze stosunku służbowego.

W razie okoliczności zasługujących na szczególne uwzględnienie, może naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji) przyznać członkom rodziny wydalonego pracownika stały zasiłek na utrzymanie, który jednak nie może przewyższać normalnego ich zopatrzenia wdowiego lub sierocego.

Do powyższego zasiłku mają zastosowanie postanowienia przepisów emerytalnych o utracie prawa do zaopatrzenia wdowiego i sierocego.

§ 68. Pracownik w stanie nieczynnym (§ 126) podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej z powodu:

1) występku służbowego, którego dopuścił się w czasie pełnienia służby;

2) popełniania w czasie trwania stanu nieczynnego takich naruszeń obowiązków, które noszą cechy występku służbowego.

Pracownik zwolniony ze służby, pobierający zaopatrzenie emerytalne, podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej z powodu występku służbowego, którego dopuścił się w czasie pełnienia służby lub w stanie nieczynnym, jeżeli zaś chodzi o naruszenie tajemnicy służbowej, również w przypadkach naruszenia jej po zwolnieniu ze służby.

§ 69. Na pracownika, pozostającego w stanie nieczynnym, mogą być nałożone następujące kary dyscyplinarne:

1) nagana,

2) stałe lub czasowe zmniejszenie uposażenia w stanie nieczynnym, najwyżej o 25%,

3) w razie okoliczności szczególnie obciążających utrata wszelkich praw, wypływających z jego stosunku do P. K. P., w szczególności jego uposażenia (wynagrodzenia) oraz zaopatrzenia dla członków rodziny, z możnością analogicznego zastosowania postanowienia § 67 ust. 2 i 3.

Analogiczne kary dyscyplinarne mają zastosowanie do pracownika zwolnionego ze służby i pobierającego zaopatrzenie emerytalne, przy zachowaniu właściwości tej Komisji Dyscyplinarnej względnie władzy, której podlegał w czasie pełnienia służby

§ 70 Kary dyscyplinarne wymienione w § 66 p. 1 i 2 oraz w § 69 p. 1 nakłada władza przełożona.

Do kar dyscyplinarnych, nakładanych

przez władzę przełożoną, ma zastosowanie § 65 ust. 4, 5, 6 i 7.

§ 71. Do nakładania kar dyscyplinarnych, wymienionych w § 66 p. 3, 4, 5 i 6 oraz w § 69 p. 2 i 3, powołane są:

a) Komisje Dyscyplinarne przy okręgowych Dyrekcjach Kolei Państwowych,

b) Wyższa Komisja Dyscyplinarna przy naczelnej władzy P. K. P. (Ministrze Komunikacji),

c) Najwyższa Komisja Dyscyplinarna przy Prezesie Rady Ministrów, utworzona na zasadzie przepisów o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciw funkcjonarjuszom państwowym.

Komisja Dyscyplinarna przy okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych jest pierwszą instancją orzekającą w sprawach dyscyplinarnych pracowników okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych oraz podległych jej urzędników.

Dla pracowników innych urzędów P. K. P. podległych bezpośrednio naczelnej władzy P. K. P. (Ministrowi Komunikacji), właściwa jest Komisja Dyscyplinarna przy tej okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych, na której terytorjum dany urząd się znajduje, przyczem czynności zastrzeżone w postępowaniu dyscyplinarnem Dyrektorowi Kolei Państwowych sprawuje kierownik danego urzędu, w skład zaś Komisji wchodzą częściowo także pracownicy danego urzędu.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna przy naczelnej władzy P. K. P. (Ministrze Komunikacji) jest drugą (ostateczną) instancją, orzekającą w sprawach dyscyplinarnych pracowników, wymienionych w porzednich ustępach niniejszego paragrafu, pierwszą zaś instancją, orzekającą w sprawach dyscyplinarnych Dyrektorów i Wicedyrektorów Kolei Państwowych oraz kierowników innych urzędów podległych bezpośrednio naczelnej władzy P. K. P. (Ministrowi Komunikacji). Jako instancja druga właściwą jest dla tych osób Najwyższa Komisja Dyscyplinarna, ustanowiona przy Prezesie Rady Ministrów.

§ 72. Komisja Dyscyplinarna przy okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych składa się z przewodniczącego, dwóch zastępców przewodniczącego, dwunastu członków mianowanych oraz ze stu członków wylosowanych i pięćdziesięciu ich zastępców.

Przewodniczącego, jego zastępców oraz z nominacji mianuje naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji) na wniosek Dyrektora Kolei Państwowych (§ 74) z pośród pracowników zatrudnionych w siedzibie okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych. Dwie trzecie członków mianowanych winny składać się z fachowców, reprezentujących ważniejsze dziedziny służby kolejowej.

Członków wylosowanych Komisji Dyscyplinarnej wylosowuje się po dziesięciu z poszczególnych grup, obejmujących określone niżej działy służby, a mianowicie:

grupa I dla pracowników etatowych i kandydatów służby konduktorskiej,

grupa II dla pracowników etatowych i kandydatów służby stacyjnej i handlowej,

grupa III dla pracowników etatowych i kandydatów służby drogowej,

grupa IV dla pracowników etatowych i kandydatów innych działów służby,

grupa V dla pracowników etatowych i kandydatów innych działów służby,

grupa VI dla pracowników nieetatowych służby konduktorskiej,

grupa VII dla pracowników nieetatowych służby stacyjnej i handlowej,

grupa VIII dla pracowników nieetatowych służby drogowej,

grupa IX dla pracowników nieetatowych służby parowozowej i warsztatowej,

grupa X dla pracowników nieetatowych innych działów służby.

Zastępców członków wylosowanych wylosowuje się po pięciu z wszystkich powyższych grup.

§ 73. Losowanie członków i zastępców członków Komisji Dyscyplinarnej odbywa się osobno z pośród pracowników etatowych i kandydatów, osobno zaś z pośród pacowników nieetatowych, wszystkich zatrudnionych stale w siedzibie okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych. W pierwszej połowie listopada roku, w którym ma nastąpić losowanie, sporządzają okręgowe Dyrekcje Kolei Państwowych listy pracowników, ułożone wedle grup wymienionych w § 72, z pośród których losowanie ma nastąpić. W listach tych umieszcza się pracowników, którzy od dnia 1 listopada danego roku mają 10 lat nieprzerwanej służby kolejowej i nie pozostają w czasie sporządzania list na bezpłatnym urlopie. Nie wolno umieszczać w listach pracowników karanych dyscyplinarnie lub tych, przeciw którym wdrożone postępowanie dyscyplinarne, wreszcie tych, przeciw którym toczy się dochodzenie karno - sądowe.

Listy powyższe okręgowa Dyrekcja Kolei Państwowych wykłada do przejrzenia pracownikom. Pracownik czujący się pokrzywdzonym z powodu nieumieszczenia go w liście może w ciągu siedmiu dni od dnia ogłoszenia listy wnieść zażalenie do okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych, której rozstrzygnięcie nie podlega dalszemu zaskarżeniu.

W ostatnim tygodniu listopada następuje komisyjne losowanie. W skład komisji wchodzi naczelnik Wydziału Osobowego okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych, przewodniczący lub zastępca przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej, najstarszy stanowiskiem członek z nominacji tej Komisji, oraz po jednym, najmłodszym stanowiskiem, pracowniku z grup wymienionych w § 72.

Przewodniczącym Komisji jest z urzędu naczelnik Wydziału Osobowego.

Komisja przeprowadzająca losowanie wkłada do urny kartki z nazwiskami pracowników, wyszczególnionych w listach pojedyńczych grup i to dla każdej grupy osobno, przedstawiciele zaś poszczególnych grup pracowników wyciągają kolejno po 10 kartek, z których odczytują głośno nazwiska wylosowanych. W ten sposób odbywa się losowanie zastępców członków z tą różnicą, że przedstawiciele poszczególnych grup pracowników wyciągają z urny kolejno po 5 kartek.

Szczegółową instrukcję postępowania przy losowaniu wyda Minister Komunikacji.

Z czynności komisji spisuje się protokuł, który podpisują wszyscy członkowie komisji.

§ 74. Najpóźniej 5 grudnia tego roku, z końcem którego tracą ważność (§ 76) mandaty członków Komisji Dyscyplinarnej, okręgowe Dyrekcje Kolei Państwowych składają naczelnej władzy P. K. P. (Ministrowi Komunikacji) wykazy wylosowanych członków Komisyj Dyscyplinarnych i ich zastępców, wraz z wnioskiem o mianowanie przewodniczącego, jego zastępców i członków z nominacji.

Naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji) ogłasza w ciągu grudnia dotyczącego roku w wydawanym przez siebie Dzienniku Urzędowym skład Komisyj Dyscyplinarnych przy wszystkich okręgowych Dyrekcjach Kolei Państwowych.

W Dzienniku Urzędowym naczelnej władzy P. K. P. (Ministerstwa Komunikacji) ogłasza się również skład Wyższej Komisji Dyscyplinarnej (§ 75).

Na opróżnione (§ 79 ust. 1) miejsce członków wylosowanych wchodzą zastępcy w kolejności wylosowania.

§ 75. Wyższa Komisja Dyscyplinarna składa się z przewodniczącego, dwóch zastępców przewodniczącego i osiemnastu członków mianowanych.

Wszystkich wyżej wymienionych mianuje naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji).

§ 76. Ważność mandatów członków Komisji Dyscyplinarnej przy okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych, zarówno mianowanych, jak i wylosowanych, jako też ich zastępców trwa pięć lat, licząc od początku roku kalendarzowego, następującego po ustaleniu składu Komisji Dyscyplinarnej.

Postanowienia niniejszego paragrafu dotyczą również członków Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

§ 77. O właściwości Komisji Dyscyplinarnej rozstrzyga przynależność służbowa pracownika do składu osobowego okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych w chwili wdrożenia przeciw niemu postępowania dyscyplinarnego, nawet wtedy, gdy przedmiotem postępowania dyscyplinarnego ma być przewinienie służbowe z czasu pełnienia przezeń służby w innym urzędzie P. K. P., w Ministerstwie Komunikacji lub nawet w innej służbie państwowej. Jeżeli chodzi o przewinienie służbowe z czasu pełnienia służby w Ministerstwie Komunikacji lub innej służby państwowej, Komisje Dyscyplinarne w zakresie wymiaru kary stosują przepisy, które obowiązywały pracownika w chwili naruszenia obowiązków służbowych.

Do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego przeciw pracownikom należącym do personelu różnych okręgowych Dyrekcyj Kolei Państwowych tudzież podległych im urzędów, z powodu przewinienia służbowego, zaszłego w okręgu jednej Dyrekcji, właściwa jest Komisja Dyscyplinarna okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych miejsca popełnienia czynu karygodnego.

Spory o właściwość Komisyj Dyscyplinarnych rozstrzyga naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji).

Naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji) ma prawo przeznaczyć którąkolwiek Komisję Dyscyplinarną do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego, bez względu na postanowienia ust. 1 i 2.

§ 78. Przewodniczący, jego zastępcy i inni członkowie Komisji Dyscyplinarnej są przy wykonywaniu swoich mandatów niezawiśli.

§ 79. Mandaty przewodniczącego, zastępców przewodniczącego i innych członków Komisyj Dyscyplinarnych, zarówno mianowanych, jak i wylosowanych, tracą ważność w razie:

1) przeniesienia do innej miejscowości (§ 35),

2) rozwiązania stosunku służbowego,

3) prawomocnego ukarania w drodze dyscyplinarnej.

Ważność tego mandatu ulega zawieszeniu w razie wdrożenia przeciw odnośnemu pracownikowi dochodzenia karno-sądowego lub postępowania dyscyplinarnego.

§ 80. Przy każdej Komisji Dyscyplinarnej ustanawia się rzecznika dyscyplinarnego z odpowiednią ilością zastępców. Rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców mianuje Dyrektor Kolei Państwowych. Obowiązkiem rzecznika dyscyplinarnego jest strzeżenie dobra służby, naruszonego przez uchybienie obowiązkom służbowym oraz stanie na straży godności i powagi stanowiska pracownika.

Postanowienia § 79 mają analogiczne zastosowanie do rzeczników dyscyplinarnych.

§ 81. Postanowienia §§ 78 — 80 mają

analogiczne zastosowanie w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Rzecznika dyscyplinarnego w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej i jego zastępców mianuje naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji).

§ 82. Komisja Dyscyplinarna obraduje i orzeka w kompletach, złożonych z przewodniczącego lub jego zastępcy oraz dwóch członków: jednego mianowanego i jednego wylosowanego. Członkowie wylosowani winni należeć do składu osobowego tego działu służby, do którego należy obwiniony.

Jeżeli w tej samej sprawie dyscyplinarnej jest więcej obwinionych, należących do różnych działów służby, powołuje się do sądzenia jej tylu członków wylosowanych, ile działów służby jest reprezentowanych wśród obwinionych. W takim razie wszyscy wylosowani członkowie Komisji Dyscyplinarnej, powołani do rozprawy, uczestniczą wprawdzie w rozprawie dyscyplinarnej, obradują jednak i orzekają w osobnych kompletach, odpowiadających postanowieniu ust. 1.

§ 83. Wyższa Komisja Dyscyplinarna obraduje i orzeka w kompletach, złożonych z przewodniczącego lub jednego z jego zastępców i dwóch innych członków Komisji.

§ 84. Pracownikowi, pociągniętemu do odpowiedzialności dyscyplinarnej przez Komisję Dyscyplinarną, wolno przybrać sobie w postępowaniu dyscyplinarnem obrońcę (§ 89) z pośród pracowników P. K. P., zatrudnionych stale w okręgu właściwej okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych.

Obrońcą z wyboru można być najwyżej trzy razy w ciągu roku kalendarzowego.

Na prośbę obwinionego ustanawia Dyrektor Kolei Państwowych obrońcę z urzędu z pośród pracowników okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych.

Pracownik, który został ustanowiony obrońcą z urzędu, nie może uchylić się od obrony.

Obrońcy nie wolno przyjmować od obwinionego wynagrodzenia za obronę.

Obrońcy służą wszystkie prawa przysługujące obwinionemu (oskarżonemu).

Postanowienia § 79. mają zastosowanie również i do obrońcy, z tym wyjątkiem, że w razie przeniesienia do innej miejscowości nie traci on swego mandatu.

Władza służbowa obrońcy winna udzielić mu z urzędu urlopu nieodzownie potrzebnego do spełnienia zadań obrony. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne toczy się poza siedzibą pracownika występującego w charakterze obrońcy, przysługuje mu prawo do zwrotu kosztów podróży i diet na tych samych zasadach, jak przy podróżach służbowych.

Obrońca obowiązany jest przytoczyć w obronie wszystkie okoliczności, które uważa w celach obrony za konieczne i przydatne. Jest on obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie poufne informacje, udzielone mu z tytułu obrony.

§ 85. Przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej uprawniony jest do wyznaczania miejsca rozprawy dyscyplinarnej poza miejscem siedziby okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych, jeżeli zatem przemawiają ważne względy, przedewszystkiem zaś konieczność przeprowadzenia naocznie lub przesłuchania świadków na miejscu.

Postanowienia niniejszego paragrafu stosują się analogicznie w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

§86. Władza służbowa pracownika, o ile nie jest nią okręgowa Dyrekcja Kolei Państwowych, obowiązana jest o każdem naruszeniu obowiązków służbowych przez pracownika, wykazującem znamiona występku służbowego lub czynu karygodnego, zagrożonego powszechnemi ustawami karnemi, donieść okręgowej Dyrekcji Kolei Państwowych, która wdraża wówczas dochodzenia dla wyjaśnienia sprawy.

Z każdej czynności w toku dochodzenia sporządza się protokół. Obwinionemu należy dać możność, zarówno w czasie dochodzenia, jak i po jego ukończeniu, wypowiedzenia się co do wszystkich punktów obwinienia.

Odmowa lub fizyczna niemożność współudziału obwinionego w dochodzeniu nie wstrzymuje dochodzenia.

Organ przeprowadzający dochodzenie winien zbadać okoliczności, potrzebne dla wyjaśnienia sprawy, jako też zebrać środki dowodowe.

Jeśli naruszenie obowiązków służbowych ma cechy czynu karygodnego, zagrożonego powszechnemi ustawami karnemi, okręgowa Dyrekcja Kolei Państwowych czyni doniesienie karne, przyczem może zarządzić zawieszenie postępowania dyscyplinarnego do czasu ostatecznego zakończenia postępowania sądowego.

Jeżeli naruszenie obowiązków służbowych ma cechy występku służbowego, zagrożonego karami, wymienionemi w § 66 p. 1 i 2 lub § 69 p. 1, przedstawia się sprawę Dyrektorowi Kolei Państwowych z odpowiednim wnioskiem o ukaranie.

Jeśli naruszenie obowiązkó wsłużbowych ma cechy występku służbowego, zagrożonego karami wymienionemi w § 66 p. 3, 4, 5 i 6, lub § 69 p. 2 i 3 udziela się akta, zawierające wyniki dochodzenia, rzecznikowi dyscyplinarnemu.

Rzecznik dyscyplinarny po zbadaniu wyników dochodzenia przedstawia sprawę Dyrektorowi Kolei Państwowych z wnioskiem o skierowanie jej do Komisji Dyscyplinarnej celem przeprowadzenia rozprawy dyscyplinarnej. Po zatwierdzeniu wniosku przez Dyrektora Kolei Państwowych składa rzecznik akt oskarżenia; z tą chwilą następuje formalne wdrożenie postępowania dyscyplinarnego.

Przed postawieniem wniosku o wdrożenie postępowania dyscyplinarnego może rzecznik wystąpić do Dyrektora Kolei Państwowych z wnioskiem o uzupełnienie dochodzenia.

Rzecznik może przedstawić Dyrektorowi Kolei Państwowych również wniosek o nałożenie kary dyscyplinarnej, wymienionej w § 66 p. 1 i 2 w § 69 p. 1 lub kary porządkowej, bez wdrożenia postępowania dyscyplinarnego.

Postanowienia ust. 5 niniejszego paragrafu mogą mieć zastosowanie również po zbadaniu wyników dochodzenia przez rzecznika dyscyplinarnego. W razie zauważenia w wynikach dochodzeń znamion czynu kargodnego, zagrożonego powszechnemi ustawami karnemi, rzecznik przedstawia Dyrektorowi Kolei Państwowych wniosek o sporządzenie doniesienia karnego wraz z ewentualnym wnioskiem o zawieszenie postępowania dyscyplinarnego.

Dyrektor Kolei Państwowych może wniosek rzecznika zatwierdzić lub też odrzucić i wydać odmienną decyzję.

§ 87. Przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej po otrzymaniu akt wyznacza dzień, godzinę i miejsce rozprawy dyscyplinarnej, jako też komplet orzekający, świadków i biegłych, których wzywa piśmiennie do stawiennictwa na rozprawie.

§ 88. Przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej wzywa co najmniej na siedem dni przed rozprawą dyscyplinarną oskarżonego, jak również rzecznika dyscyplinarnego, do stawiennictwa na rozprawie w oznaczonym dniu, godzinie i miejscu. Oskarżonemu przesyła się równocześnie odpis aktu oskarżenia, sporządzonego przez rzecznika oraz listę, zawierającą pełny skład Komisji Dyscyplinarnej.

§ 89. Po otrzymaniu wezwania do rozprawy dyscyplinarnej oskarżony może w ciągu trzech dni przesłać na ręce przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej zawiadomienie, zawierające imię, nazwisko, charakter służbowy i siedzibę służbową wybranego obrońcy oraz jego oświadczenie, że obronę przyjmuje.

W ciągu tego samego terminu obwiniony może prosić Dyrektora Kolei Państwowych o ustanowienie dlań obrońcy z urzędu.

Oskarżony (obrońca) może w tym samym terminie prosić przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej o powołanie świadków i biegłych do rozprawy, wymieniając dane osoby imiennie oraz podając okoliczności, na które świadkowie i biegli mają być przesłuchani.

O powołaniu świadków i biegłych decyduje przewodniczący.

Oskarżonemu (obrońcy) służy prawo przeglądania akt i sporządzania z nich pod nadzorem potrzebnych odpisów.

§ 90. Oskarżony (obrońca) i rzecznik dyscyplinarny mają prawo w ciągu trzech dni po otrzymaniu wezwania do rozprawy żądać wyłączenia członków kompletu orzekającego po wykazaniu przyczyn, które mogą podać w wątpliwość bezstronność członków proponowanych do wyłączenia.

O wyłączeniu rozstrzyga przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej. Od jego decyzji niema żadnego środka prawnego.

O wyłączeniu przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej decyduje ostatecznie Dyrektor Kolei Państwowych.

Do wyłączania się z urzędu członków Komisji Dyscyplinarnej należy stosować analogicznie obowiązujące przepisy ustawy o postępowaniu karnem.

§ 91. Rozprawa dyscyplinarna odbywa się wyłącznie przy udziale osób uprawnionych do udziału w rozprawie (§§ 87 — 89) i nie jest jawna.

Rozprawą kieruje przewodniczący, który czuwa nad formalnym i rzeczowym biegiem postępowania.

Rozprawę należy przeprowadzić w miarę możności w jednym ciągu z uwzględnieniem koniecznych przerw. Przewodniczący może jednak z ważnych powodów rozprawę odroczyć.

W razie odroczenia rozprawy postępowanie dowodowe przeprowadza się ponownie, jeśli w składzie kompletu orzekającego nastąpiła zmiana.

§ 92. Rozprawa dyscyplinarna rozpoczyna się od złożenia przyrzeczenia uroczystego przez członków kompletu orzekającego według roty, ustalonej w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

Po stwierdzeniu należytego doręczenia (§ 110) wezwań na rozprawę przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej powiadamia obecnych o swej decyzji co do powołania świadków i biegłych, poczem rzecznik dyscyplinarny odczytuje akt oskarżenia.

Po odczytaniu aktu oskarżenia przewodniczący przesłuchuje oskarżonego, poczem przystępuje do przeprowadzenia postępowania dowodowego przez przesłuchanie wezwanych świadków i biegłych oraz, w miarę potrzeby, odczytanie protokółów dochodzenia, jak również innych ważnych dla sprawy akt i dokumentów.

W razie niestawienia się świadka wezwanego na rozprawę przewodniczący może, zamiast odraczania rozprawy, zarządzić od-

czytanie jego zeznań, złożonych w czasie dochodzenia.

Oskarżonemu (obrońcy), rzecznikowi dyscyplinarnemu i członkom kompletu orzekającego służy, **za zgodą przewodniczącego**, prawo zadawania pytań świadkom i biegłym.

Przewodniczący ma prawo uchylać pytania, które uważa za niedopuszczalne.

Po zakończeniu postępowania dowodowego przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej udziela głosu rzecznikowi dyscyplinarnemu, następnie zaś oskarżonemu lub jego obrońcy, którym służy zawsze ostatnie słowo przed zamknięciem rozprawy.

§ 93. Dla utrzymania spokoju i porządku w czasie rozprawy przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej ma prawo przywołać do porządku obrońcę, jako też świadków i biegłych, jeśli oni są pracownikami P. K. P., w drodze napomnienia lub grzywny pieniężnej do 10 zł. Decyzje te nie podlegają zaskarżeniu.

Grzywny pieniężne wpływają na rzecz instytucyj humanitarnych, o których mowa w § 65 ust. 2.

W razie niestosownego zachowania się obrońcy na rozprawie przewodniczący ma prawo, po uprzedniem trzykrotnem przywołaniu go do porządku wykluczyć go od dalszego uczestnictwa w rozprawie. Wykluczony obrońca niemoże występować w charakterze obrońcy przed upływem roku od dnia wykluczenia.

§ 94. Po zamknięciu rozprawy Komisja Dyscyplinarna odbywa tajną (w nieobecności stron i protokólanta) naradę nad wydaniem orzeczenia dyscyplinarnego, a w szczególności:

a) odbywa naradę nad każdym punktem oskarżenia,
b) głosuje nad każdym punktem oskarżenia, czy oskarżony jes twinny występku służbowego,
c) ustala okoliczności obciążające i łagodzące winę,
d) głosuje nad wymiarem kary.

W razie gdy uzasadniają to wyniki postępowania dyscyplinarnego, Komisja Dyscyplinarna może nałożyć jedną z kar, wymienionyc w § 66 p. 1 i 2 względnie § 69 p. 1.

§ 95. Przy rozstrzyganiu sprawy Komisja Dyscyplinarna winna oprzeć się tylko na tych faktach, okolicznościach i dowodach, które ustalono na rozprawie dyscyplinarnej i na ich podstawie wydać orzeczenie według swego przekonania.

Komisja Dyscyplinarna, będąc powołaną do sądzenia sprawy ze stanowiska przepisów służbowych, nie jest przy wydawaniu swego orzeczenia związana treścią wyroku sądowego.

W wyjątkowych przypadkach Komisja Dyscyplinarna może odroczyć wydanie orzeczenia do prawomocnego załatwienia zawisłej sprawy karno-sądowej.

§ 96. Orzeczenie dyscyplinarne zapada większością głosów. Pierwszy głosuje członek młodszy stanowiskiem, ostatni zaś przewodniczący.

Jeżeli przy wymiarze kary nie otrzyma się większości głosów dla jednego z jej stopni, natenczas głos oddany za najwyższym stopniem kary dolicza się do głosu oddanego za następnym z kolei jej niższym stopniem, dopóki nie uzyska się większości głosów.

Wstrzymanie się członka Komissji Dyscyplinarnej od głosowania jest niedozwolone.

§ 97. W orzeczeniu dyscyplinarnem Komisja Dyscyplinarna albo uwalnia oskarżonego od postawionego mu zarzutu występku służbowego, albo uznaje go winnym. Zaraz po głosowaniu przewodniczący ogłasza stronom sentencję orzeczenia, sporządzoną na piśmie i podpisaną przez wszystkich członków kompletu orzekającego.

§ 98. Orzeczenie, sporządzone na piśmie wysyła się rzecznikowi dyscyplinarnemu i ukaranemu (uniewinnionemu) w ciągu ośmiu dni po ogłoszeniu orzeczenia.

Orzeczenie winno zawierać:

1) datę wydania orzeczenia,
2) wymienienie Komisji Dyscyplinarnej oraz nazwisk członków kompletu orzekającego, rzecznika dyscyplinarnego, obrońcy i protokólanta,
3) imię nazwisko, stanowisko i siedzibę urzędową ukaranego (uniewinnionego),
4) przedmiot obwinienia,
5) sentencję,
6) uzasadnienie.

Orzeczenie podpisuje przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej i protokólant.

§ 99. Z przebiegu rozprawy dyscyplinarnej sporządza się protokół, w którym zapisuje się datę, miejsce rozprawy, nazwiska członków kompletu orzekającego, stron, ich zastępców i protokólanta, oraz dokładnie streszcza się przebieg rozprawy. Protokół podpisuje przewodniczący kompletu orzekającego i protokólant.

Protokólantów Komisji Dyscyplinarnej wyznacza Dyrektor Kolei Państwowych na wniosek przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej z pośród podwładnych pracowników P. K. P.

§ 100. Przeciw pozostającemu w dochodzeniu pracownikowi, nieznanemu z miejsca pobytu, przebywającemu zagranicą lub uchylającemu się rozmyślnie od stawiennictwa mimo wezwania, przeprowadza się postępowanie dyscyplinarne zaoczne.

Obwinionemu, który obrońcy nie wybrał ustanawia się obrońcę z urzędu, uprawnionego do przedsiębrania wszystkich czynności w zastępstwie obwinionego.

Postanowienia ust. 1 dotyczą także pracownika, który w czasie dochodzenia względnie postępowania dyscyplinarnego dobrowolnie (samowolnie) wystąpił lub na podstawie postanowienia ustępu ostatniego § 123 został zwolniony ze służby, a który, mimo wezwania, nie stawił się do przesłuchania lub na rozprawę dyscyplinarną.

§ 101. Od orzeczeń dyscyplinarnych, wydanych przez Komisję Dyscyplinarną, może zarówno rzecznik dyscyplinarny, po zasięgnięciu decyzji Dyrektora Kolei Państwowych, jak i ukarany (obrońca), odwołać się do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej z powodu orzeczenia o winie i karze lub z powodu niezastosowania przepisanych formalności postępowania dyscyplinarnego.

Odwołanie odracza wykonanie orzeczenia.

§ 102. Odwołanie należy wnieść na ręce przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej, w ciągu czternastu dni po dniu doręczenia (§ 110) orzeczenia.

Co do biegu terminu obowiązują postanowienia § 17 ust. 3 i 4.

W razie wniesienia pisma po terminie przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej może na prośbę pracownika zezwolić na przywrócenie terminu, jeżeli pracownik udowodni, że uchybienie terminu nastąpiło bez jego winy, z powodu przeszkód nie do przezwyciężenia. Nieuwzględnienie takiej prośby nie podlega zaskarżeniu.

Przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej przesyła odwołanie z aktami do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

§ 103. Wyższa Komisja Dyscyplinarna rozpoznaje w komplecie orzekającym odwołanie bez udziału stron.

Komisja może albo:

a) odrzucić odwołanie jako niedopuszczalne, opóźnione lub wniesione przez osobę nieuprawnioną, albo
b) zarządzić uzupełnienie dochodzenia, albo
c) wydać nowe orzeczenie, zatwierdzając orzeczenie pierwszej instancji lub zmieniając je co do oceny winy i wymiaru kary.

Jeżeli Wyższa Komisja Dyscyplinarna uzna to za konieczne dla wyjaśnienia sprawy, może zarządzić wezwanie na rozprawę oskarżonego, świadków i biegłych. W razie wezwania oskarżonego uczestniczy w rozprawie także rzecznik dyscyplinarny, ustanowiony przy Wyższej Komisji Dyscyplinarnej oraz obrońca oskarżonego.

Poza tem do rozprawy dyscyplinarnej w instancji odwoławczej stosują się analogiczne postanowienia o rozprawie dyscyplinarnej i orzekaniu w pierwszej instancji.

§ 104. Wyższa Komisja Dyscyplinarna opiera się przy rozstrzyganiu sprawy na okolicznościach, ustalonych na rozprawie dyscyplinarnej oraz w toku uzupełnienia dochodzenia i na ich podstawie wydaje orzeczenie.

Jeżeli od orzeczenia zasądzającego odwołał się tylko ukarany, nie zaś rzecznik dyscyplinarny, wówczas Wyższa Komisja Dyscyplinarna nie ma prawa zmiany orzeczenia na niekorzyść ukaranego.

§ 105. Orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej, od którego nie wniesiono odwołania w terminie przepisanym, staje się prawomocnem z upływem tego terminu. Prawomocne orzeczenie dyscyplinarne podlega wykonaniu przez władzę przełożoną pracownika ukaranego (uniewinnionego).

§ 106. Na wniosek pracownika skazanego prawomocnie na karę dyscyplinarną lub na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, zatwierdzonego przez Dyrektora Kolei Państwowych, można wznowić postępowanie dyscyplinarne nawet po wykonaniu kary, jeśli przedstawione będą nowe okoliczności lub dowody, nieznane w poprzedniem postępowaniu, które mogą wpłynąć na zmianę oceny winy lub wymiar kary.

Prawo żądania wznowienia postępowania dyscyplinarnego przechodzi na żonę i dzieci zmarłego pracownika.

§ 107. Żądanie wznowienia postępowania dyscyplinarnego wnosić należy do Komisji Dyscyplinarnej, która wydała orzeczenie w danej sprawie. Komisja Dyscyplinarna orzeka o dopuszczalności wznowienia bez udziału stron. Przeciw orzeczeniu Komisji Dyscyplinarnej można wnieść zażalenie do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej w ciągu czternastu dni po doręczeniu orzeczenia.

Orzeczenie Wyższej Komisji Dyscyplinarnej jest ostateczne.

§ 108. Dopuszczenie wznowienia postępowania dyscyplinarnego nie wstrzymuje wykonania kary.

§ 109. Jeżeli pracownika uznano we wznowionem postępowaniu dyscyplinarnem ponownie winnym, wolno orzec inną karę, w szczególności także surowszą od nałożonej w poprzedniem postępowaniu.

Przy wykonywaniu kary należy uwzględnić karę już poniesioną.

§ 110. Wszelkie doręczenia, które następują w postępowaniu dyscyplinarnem (§ 71 — 109) są ważne i powodują bieg terminów, jeżeli uskutecznione je do rąk własnych pracownika (obrońcy) względnie rzecznika dyscyplinarnego lub jego zastępcy.

Jeśli miejsce pobytu pracownika jest nie-

znane, a nie ustanowił on obrońcy, to za faktyczne doręczenie uważa się doręczenie do rąk obrońcy ustanowionego z urzędu.

§ 111. W postępowaniu dyscyplinarnem przed Wyższą Komisją Dyscyplinarną, działającą w charakterze pierwszej instancji (§ 71 ustęp ostatni), mają analogiczne zastosowanie wszystkie postanowienia niniejszego rozporządzenia o postępowaniu dyscyplinarnem w pierwszej instancji.

§ 112. Występek i wykroczenie służbowe ulegają przedawnieniu, jeżeli w przeciągu 10 lat od chwili popełnienia ich nie wdrożono przeciw pracownikowi formalnego postępowania dyscyplinarnego (§ 86 ust. 8) lub jeżeli władza nie nałożyła kary dyscyplinarnej lub porządkowej.

Przedawnienie występków służbowych, zawierających znamiona przestępstw karnych, nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przestępstw karno - sądowych.

§ 113. Władza przełożona ma prawo zawiesić pracownika w służbie, jeśli przeciw niemu toczy się postępowanie karno - sądowe albo jeżeli ze względów na doniosłość zarzucanego pracownikowi przekroczenia obowiązków, określonych niniejszem rozporządzeniem, zachodzi konieczność usunięcia go od pełnienia służby.

Zawiadomienie o zarządzonem zawieszeniu w służbie należy doręczyć pracownikowi na piśmie.

Przeciw pracownikowi zawieszonemu w służbie należy wdrożyć postępowanie dyscyplinarne, z zachowaniem postanowień § 86.

Dochodzenie dla wyjaśnienia sprawy winno być rozpoczęte najpóźniej czternastego dnia po zawieszeniu pracownika w służbie.

§ 114. Władza przełożona obowiązana jest zawiesić pracownika w służbie, jeżeli:

1) sąd karny zarządził względem niego areszt śledczy (prewencyjny),

2) zapadł przeciw niemu nieprawomocny jeszcze wyrok sądu karnego, a skazanie pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego,

3) zapadło przeciw niemu nieprawomocne jeszcze orzeczenie dyscyplinarne, opiewające na zwolnienie lub wydalenie ze służby (§ 66 p. 4, 5 i 6).

§ 115. Władza służbowa ma prawo tymczasowo zawiesić pracownika w służbie w przypadkach, gdy dalsze pozostawienie go w służbie zagraża bezpieczeństwu i ciągłości ruchu oraz w razie stwierdzenia popełnienia przezeń ciężkich nadużyć służbowych.

Również organowi, przeprowadzającemu rewizję lub dochodzenie, służy w tych samych przypadkach prawo tymczasowego zawieszenia pracownika w służbie.

Władza służbowa obowiązana jest zawiesić tymczasowo w służbie pracownika w przypadkach przewidzianych w § 114 p. 1 i 2.

Tymczasowe zawieszenie w służbie winno być niezwłocznie zgłoszone władzy przełożonej pracownika i wymaga jej zatwierdzenia.

§ 116. W czasie trwania zawieszenia w służbie pracownik pobiera połowę uposażenia lub wynagrodzenia.

Jeśli jednak zawieszenie w służbie nastąpiło wskutek przyczyn wymienionych w § 114, nie otrzymuje on w czasie zawieszenia w służbie żadnego uposażenia lub wynagrodzenia do dnia zwolnienia z aresztu śledczego (prewencyjnego) względnie do dnia prawomocności wyroku sądowego lub prawomocności orzeczenia dyscyplinarnego.

Władza przełożona może jednak, według swego uznania, przyznać na ten czas rodzinie pracownika (żona i dzieci) pewien zasiłek na utrzymanie, najwyżej jednak w wysokości połowy uposażenia lub wynagrodzenia pracownika.

W czasie zawieszenia w służbie nie wolna pracownikowi bez zezwolenia władzy przełożonej wydalać się z miejsca stałego zamieszkania. Nie wolno mu też w tym czasie nosić odznak służbowych.

§ 117. Zawieszenie w służbie kończy się z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego przeciw pracownikowi, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w § 114 p. 1 i 2.

Jeśli jednak przyczyny, które spowodowały zawieszenie, odpadną wcześniej, władza winna uchylić zawieszenie natychmiast, bez wdrażania względnie bez wyczekiwania końca wdrożonego postępowania dyscyplinarnego.

§ 118. Odwołanie się (§ 17) pracownika od zarządzenia zawieszenia w służbie nie wstrzymuje zawieszenia.

§ 119. Jeżeli pracownika zawieszono w służbie zwolniono w postępowaniu dyscyplinarnem od winy i kary lub też nałożono nań tylko karę porządkową, wówczas wypłaca się mu wstrzymane uposażenie lub wynagrodzenie, po potrąceniu zasiłku, przyznanego jego rodzinie, zaś okres zawieszenia liczy się mu do czasu służby.

§ 120. Jeśli w pewnych wypadkach uchybienia obowiązkom, określonym w niniejszem rozporządzeniu, nie zachodzą warunki wymienione w § 113 i 114, w interesie jednak służby leży potrzeba, bezwłocznego usunięcia pracownika od wykonywania dotychczasowych czynności służbowych, władza służbowa przydziela go do pełnienia innych czynności, odpowiadających jego kwalifikacjom służbowym, o czem zawiadamia bezzwłocznie władzę wyższą.

Pracownik taki winien wrócić do swych dawnych zajęć po ustaniu przyczyn, dla których go usunięto.

Część VI.

Rozwiązanie stosunku służbowego.

§ 121. Stosunek służbowy pracownika rozwiązuje się w razie:

1) dobrowolnego wystąpienia (§ 122, § 55 ustęp ostatni i § 61 ust. 2 i 3),

2) zwolnienia ze służby (§§ 123 — 126),

3) wydalenia ze służby (§ 131),

4) śmierci (§ 132).

Pracownikowi, z którym rozwiązano stosunek służbowy, wydaje władza przełożona, na jego żądanie, zaświadczenie, stwierdzające czas i rodzaj odbytej służby oraz na życzenie ocenę zachowania się w służbie i przyczynę rozwiązania stosunku służbowego.

§ 122. Pracownik może zgłosić władzy służbowej na piśmie swoje wystąpienie ze służby.

Zgłoszenie tej władzy, która pracownika mianowała (zaliczyła).

Przed wystąpieniem ze służby winien pracownik należycie zdać służbę i zwrócić znadujące się w jego rękach przedmioty, będące własnością P. K. P. oraz legitymację służbową.

Decyzję co do przyjęcia zgłoszenia wystąpienia ze służby można odroczyć tylko wtedy, gdy pracownik pozostaje w śledztwie karnem, gdy wdrożono przeciw niemu dochodzenie dla wyjaśnienia sprawy (§ 86) lub gdy zalega z obowiązaniami pieniężnemi, wynikłemi ze stosunku służbowego.

Jeżeli pracownikowi nie zakomunikowano żadnej decyzji w sprawie zgłoszonego przez niego wystąpienia ze służby w ciągu czterech tygodni, zgłoszenie to uważa się za przyjęte.

Przez dobrowolne wystąpienie ze służby pracownik i jego rodzina tracą prawa, wyninić go ze służby w razie:

§ 123. Władza, która mianowała pracownika lub zaliczyła w poczet kandydatów lub pracowników nieetatowych, winna zwolnić g oze służby w razie:

1) stwierdzenia braku obywatelstwa polskiego; obywatele Wolnego Miasta Gdańska stanowią wyjątek, stosownie do obowiązujących traktatów i umów;

2) stwierdzenia przez lekarza kolejowego fizycznej lub umysłowej niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych;

3) długotrwałej choroby (§ 124);

4) zapadnięcia prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego ,opiewającego na zwolnienie ze służby.

Władza, która mianowała lub zaliczyła pracownika, może zwolnić go ze służby w razie:

1) ukończenia przezeń 60 roku życia i osiągnięcia wysługi emerytalnej, dającej prawo do zaopatrzenia emerytalnego;

2) ukończenia przez 55 roku życia i osiągnięcia wysługi emerytalnej, stanowiącej podstawę pełnego zaopatrzenia emerytalnego;

3) dwukrotnej, co najmniej w odstępie jednego roku bezpośrednio po sobie następującej, niedostatecznej kwalifikacji służbowej.

Pracownik, który ukończył 60 lat lub który ukończył 55 lat i osiągnął wysługę emerytalną, stanowiącą podstawę pełnego zaopatrzenia emerytalnego ,ma także sam prawo domagać się bezzwłocznego zwolnienia ze służby.

§ 124. Władza, która pracownika mianowała lub zaliczyła go w poczet kandydatów względnie pracowników nieetatowych rozwiązuje z nim stosunek służbowy, jeżeli nieobecność na służbie wskutek choroby, licząc łącznie z urlopem dla poratowania zdrowia, trwa rok u pracowników etatowych lul u kandydatów 39 zaś tygodni u pracowników nieetatowych.

Na wyjątki od pierwszego postanowienia może zezwolić naczelna P. K. P. (Minister Komunikacji) w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie.

Przy obliczeniu czasu trwania choroby liczy się jako przerwy tylko te okresy pełnienia służby, które wynoszą przynajmniej połowę okresu choroby, poprzedzającego zgłoszenie się do służby.

Jeśli służba czynna trwała krócej, poszczególne okresy choroby zlicza się razem.

§ 125. W ciągu piętnastu lat od dnia objęcia służby przez pracownika nieetatowego, po zaliczeniu go w poczet pracowników nieetatowych, w ciągu zaś dziesięciu lat od dnia objęcia służby przez pracownika etatowego, po zamianowaniu go na stanowisko, jak również przez kandydata, po zaliczeniu go w poczet kandydatów — władza, która mianowała lub zaliczyła pracownika, ma prawo, według swego uznania i bez podania przyczyn, rozwiązać z nim stosunek służbowy za trzymiesięcznem wypowiedzeniem.

U pracowników etatowych i u kandydatów wlicza się do dziesięcioletniego czasokresu i czas służby przebytej w charakterze pracownika nieetatowego (§ 1 p. 3).

Do okresu dziesięciu względnie piętnastu lat, wspomnianego w ust. 1 niniejszego paragrafu, wlicza się tylko służbę odbytą w Państwie Polskiem oraz na P. K. P. na obszarze Wolnego Miasta Gdańska, zaliczalną w myśl § 12..

§ 126. W razie reorganizacji P. K. P. tudzież w przypadkach, gdy zajdą okoliczności, nie pozwalające ze względu na dobro służby na dalsze zatrudnianie pracownika, naczelna

władza P. K. P. (Minister Komunikacji) ma prawo przenieść w stan nieczynny każdego pracownika, o ile nie można zastosować postanowień § 125.

Przez czas pozostawania w stanie nieczynnym pracownik pobiera całkowite uposażenie (wynagrodzenie) służbowe, okresu jednak tego nie zalicza się do czasu służby na P. K. P.

Pracownika w stanie nieczynnym naczelna władza P. K. P. (Minister Komunikacji) może w każdej chwili powołać z powrotem do pełnienia służby; jeśli jednak powołanie takie nie nastąpi, w stosunku do pracowników etatowych i kandydatów, w ciągu sześciu miesięcy, w stosunku zaś do pracowników nieetatowych w ciągu trzech miesięcy od chwili przeniesienia pracownika w stan nieczynny, zwalnia go właściwa (§ 123 ust. 1) władza ze służby.

§ 127. Postanowienia § 122 ust. 3 mają analogiczne zastosowanie do wszystkich przypadków zwolnienia ze służby, przewidzianych w §§ 123 — 126.

§ 128. Uprawnienia pracownika zwolnionego ze służby w myśl postanowień §§ 123 — 126 do zaopatrzenia emerytalnego względnie do odprawy ocenia się według obowiązujących przepisów emerytalnych.

Pracownikowi zwolnionemu ze służby w sposób wskazany w powyższych czterech paragrafach i nie nabywającemu praw z mocy właściwych przepisów emerytalnych służy prawo do odprawy w wysokości miesięcznego, pobieranego przed zwolnieniem ze służby, uposażenia lub wynagrodzenia za każdy rok służby ,zaliczalnej według postanowień § 12, nie więcej jednak niż jednoroczne uposażenie lub wynagrodzenie.

§ 129. Władza, której przysługuje prawo zwalniania pracownika ze służby (§ 123 ust. 1), może na jego prośbę zamiast zwolnić go w myśl postanowień § 123 ust. 1 p. 2 i 3 pozostawić go nadal w służbie na stanowisku niższem, przy równoczesnem obniżeniu uposażenia lub wynagrodzenia.

§ 130. Pracownika, zwolnionego ze służby w myśl postanowień § 123 ust. 1 p. 2 i 3 i pobierającego zaopatrzenie emerytalne, można w razie odzyskania przezeń zdolności do pełnienia obowiązków służbowych każdej chwili powołać na służbę na stanowisko nie niższe od zajmowanego przezeń przed rozwiązaniem stosunku służbowego.

Okresu między rozwiązaniem stosunku służbowego a ponownem zawiązaniem tego stosunku nie zalicza się do służby (§ 12).

§ 131. Wydalenie pracownika ze służby następuje wskutek prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego, opiewającego na wydalenie ze służby lub wskutek skazania prawomocnym wyrokiem sądu karnego w przypadkach określonych w § 4 p. 1 i 2. Nadto ulega wydaleniu pracownik, który uzyskał przyjęcie na służbę podstępem, przez przedstawienie fałszych lub nieważnych dokumentów albo przez zatajenie lub niezgodne z prawdą przedstawienie okoliczności, stanowiących przeszkodę do przyjęcia na służbę (§ 4) i to bez względu na upływ czasu (§ 112) i niezależnie od odpowiedzialności karno - sądowej.

Każde wydalenie pracownika ze służby pociąga za sobą skutki wymienione w § 67.

§ 132. W razie śmierci pracownika etatowego lub kandydata wstrzymuje się wypłatę jego uposażenia z pierwszym dniem miesiąca następującego po zgonie.

W razie śmierci pracownika nieetatowego wstrzymuje się wypłatę jego wynagrodzenia z dniem śmierci.

Rodzina (żona i dzieci), pozostająca na utrzymaniu pracownika do jego śmierci, ma prawo na pokrycie kosztów pogrzebu do pośmiertnego w sumie trzechmiesięcznego ostatniego jego uposażenia lub wynagrodzenia.

Uposażenie lub wynagradzenie nadpłacone pracownikowi nie podlega potrąceniu ani z zaopatrzenia wdowiego, sierocego, ani z pośmiertnego.

Jeśli pracownik nie miał rodziny (żona i dzieci) na swojem utrzymaniu, to osobie, która poniosła koszty pogrzebu, zwraca się udowodnione wydatki na pogrzeb, w wysokości nieprzekraczającej trzechmiesięcznego ostatniego uposażenia lub wynagrodzenia zmarłego.

Część VII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 133. W poczet pracowników etatowych (§ 1 p. 1) wchodzą pracownicy, którzy w chwili wejścia w życie nieniejszego rozporządzenia pełnią służbę na P. K. P. i zajmują stanowiska etatowe (etatowi, dekretowi, urzędnicy).

Dotychczasowych pracowników, zajmujących takie stanowiska etatowe, których w przyszłości nie będzie się obsadzać pracownikami etatowymi, zalicza się w poczet pracowników etatowych tylko co do ich osoby (ad personam).

§ 134. Za pracowników nieetatowych (§ 1 p. 3) uważa się dotychczasowych pracowników stałych dziennie płatnych, objętych art. 102, 103 i 116 ustawy z dn. 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), jeśli posiadają obywatelstwo polskie.

Tych z pośród nich, którzy w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia pełnią służbę na stanowiskach etatowych i posiadają wymagany na dane stanowisko egzamin ścisły, uważa się za kandydatów (§ 1 p. 2).

Do kategorji kandydatów wchodzą też dotychczasowi kandydaci referedarscy (na geometrę, techniczni) i kandydaci kolejowi, posiadający warunki, określone w ustępie poprzednim.

§ 135. Dotychczasowi pracownicy etatowi (§ 133), których na podstawie przepisów, obowiązujących do czasu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, nie można było poza postępowaniem dyscyplinarnem zwolnić na zasadzie jednostronnego zarządzenia władzy, nie podlegają postanowieniom § 125.

§ 136. U pracowników, objętych §§ 133 i 134, wlicza się do dziesięcio względnie piętnastoletniego okresu, o którym mowa w § 125, czas nieprzerwanej służby na polskich kolejach państwowych, odbytej przed zaliczeniem ich w poczet pracowników nieetatowych, stałych dziennie płatnych, w poczet kandydatów, o których mowa w ustępie ostatnim § 134 lub w poczet pracowników etatowych (dekretowych, urzędników).

§ 137. Postanowienia o postępowaniu dyscyplinarnem (§§ 71 — 110) stosuje się do spraw dyscyplinarnych niezakończonych jeszcze prawomocnie w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, przy wznowieniu zaś postępowania dyscyplinarnego również do spraw przeprowadzonych według dawniejszych przepisów dyscyplinarnych.

§ 138. Ukonstytuowanie się pierwszych Komisyj Dyscyplinarnych winno nastąpić w ciągu dziewięćdziesięciu dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Ważność mandatów członków tych Komisyj trwać będzie do końca 1934 r.

W skład pierwszych Komisyj wylosowanych (§ 73) wejdą w miejsce przewodniczących Komisyj Dyscyplinarnych, tam gdzie ich dotychczas niema, Naczelnicy Wydziałów Prawnych okręgowych Dyrekcyj Kolei Państwowych, zaś w miejsce najstarszych stanowiskiem członków z nominacji, pracownicy delegowani przez Dyrektorów Kolei Państwowych.

§ 139. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Komunikacji, wykonanie § 38 Ministrowi Sprawiedliwości, zaś § 42 ust. 3 Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej.

§ 140. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1929 r.

Od dnia tego nie będą stosowane do pracowników, objętych niniejszem rozporządzeniem, dotychczasowe przepisy, normujące stosunek służbowy tych pracowników.

Prezes Rady Ministrów: **Świtalski**
Minister Sprawiedliwości: **St. Car**
Minister Komunikacji: **Kühn**
Kierownik Min. Skarbu: **Ignacy Matuszewski**
Minister Pracy i Opieki Społ.: **A. Prystor.**

Załącznik I do § 9 rozp. Rady Ministrów z dn. 8 lipca 1929 r. (poz. 447).

PRZYRZECZENIE SŁUŻBOWE.

Przyrzekam, że Rzeczypospolitej Polskiej wiernie służyć będę, że dobro publiczne, według najlepszego rozumienia, zawsze mieć będę na uwadze, że przepisów prawa i postanowień rządowych i przedsiębiorstwa P. K. P. ściśle przestrzegać będę, że obowiązki mego stanowiska spełniać będę gorliwie i sumiennie, że przyczyniać się będę ze wszystkich sił do zapewnienia bezpieczeństwa i sprawności ruchu kolejowego, że polecenia służbowe zwierzchników dokładnie wykonywać będę i że tajemnicy urzędowej, szczególnie w sprawach dotyczących ruchu kolejowego na wypadek wojny, wiernie dochowam.

Załącznik II do § 92 rozp. Rady Ministrów z dnia 8 lipca 1929 roku (poz. 447).

PRZYRZECZENIE członka kompletu orzekającego Komisji Dyscyplinarnej.

W obliczu Boga i swego sumienia przyrzekam w niniejszej sprawie dyscyplinarnej wydać sąd bezstronny, zgodny z mojem najlepszem przekonaniem i doświadczeniem, a przebieg narad zachować w tajemnicy.

Wydawca: Zaw. Zw. Maszyn. Kolej. Red. odpow.: Henryk Sommerfeldt.

Odbito w drukarni „Robotnika". Warecka 7.